

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni «Doberdoba»
v Goccu pri Gorah. Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni «Slovenija» pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Montecchi 3 PP 559
Tel. (0432) 793372 (4 linije)
Fax 460270

GORICA
Dnevnik 24 maggio 1
Tel. (0481) 83331 - 85723

ČEDAD
Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Polnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XXXIX. št. 230 (11.646)

Trst, sobota, 1. oktobra 1983

Pod ploho kritik javnega mnenja Nesoglasja v vladi o finančnem zakonu KPI in sindikati napovedujejo zaostritev bojev

RIM — Ploha kritik z vseh strani (od parlamentarne opozicije do sindikatov in Confindustrie) na finančni zakon za leto 1984 je odjeknila tudi v sami vladi. Očitni sta živčnost in zadržanost, zlasti pa zaskrbljenost nad možnostjo odobritve v parlamentu. Senat bi moral o njem glasovati 16. novembra, po predhodni obravnavi v komisijah, a že včeraj je prevladala skepsa. Javni protesti in polemike so za sedaj zmeri, a je le vzbudil precej ugibanj preklic tiskovne konference Craxi - Longo - Goria, napovedane za včeraj popoldne: nadomestili so jo z dolgim sporočilom palače Chigi.

Komentiral ga je le (nenavdušeno) zakladni minister, medtem ko je Longo včeraj molčal. Voditelj PSDI odkrito kontestira KD in De Mita je telefoniral Craxiju, naj Longa vendar utiša, ko zagovarja obdavčenje državnih zadolžnic. Vsa krščanska demokracija v splošnem kontestira vlado: včeraj je predsednik komisije za delo Cristofari oporekel vsem De Michelisovim ukrepom o pokojninah, minister Darida pa je predložil načrt o državnih udeležbah v popolnem nasprotju s prejšnjim De Michelisovim, ki je odvrnil, da gre za osebno pobudo njegovega naslednika.

Zakladni minister Goria pa je bil povsem jassen: zatrdil je, da je stebel vladnega gospodarskega manevra «po-

litika dohodkov» in dal med vrsticami razumeti, da bo vse propadlo, če Craxiju ne uspe vsiliti sindikatom drastično okrnitev draginjske doklade. Gre morda za majhna znamenja, toda že pred dvema dnevnoma so se ministri KD zbrali in razlagali, vsak po svoje, da stoji vlada na trhljih temeljih. Bržkone ni naključje, da sta včeraj Forlani in Colombo izrazila željo, da ostane večina enotna in da ni treba dramatizirati konfliktov: v bistvu demokristjani sporočajo Craxiju, da njegov sedež v palači Chigi ni še trden.

Nezadovoljstvo se kaže tudi med različnimi strankami. Republikanci niso pozirali klestenja po vojaških stroških, ki neposredno prizadeva Spadolinija kot «moralno klopoto». V PSDI bivši minister Di Giesi se je včeraj zavzel za davek na premoženja in je zatrdil, da je ukrep o družinskih dokladah protustaven. Po drugi strani glasilo KPI zatruje, da vlada straši z nevarnostjo desnice, toda ukrepa je proti ljudskim slojem in celo grozi draginjski dokladi, torej realni vrednosti plač. Zato napoveduje široke družbene boje za izhod iz krize na pravičnejših osnovah. Tudi sindikati zavračajo politiko klestenja in zahtevajo pravično davčno politiko ter napovedujejo ostrejšo pobudo za doseg te smotrov.

R. G.

Prvi obisk v naši deželi Predsednik Pertini v ponedeljek v Trstu Enotna slovenska delegacija zaprosila predsednika republike za sprejem

Predsednik republike Sandro Pertini bo od ponedeljka do četrta na obisku v naši deželi. Uradni program obiska bo dokončno znan šele danes, po neuradnih vesteh pa bo Pertini v po-

nedeljek v Trstu, v torek v Gorici, v sredo v Vidmu in v četrtek v Pordeonu.

Enotna slovenska delegacija, ki vključuje vse politične in manjšinske komponente Slovencev v Italiji je že pred dnevi prek tržaškega vladnega komisariata zaprosila za sprejem pri predsedniku republike, da ga ponovno opozori na zahtevo po globalni zaščiti Slovencev v Italiji. Sklep o sprejemu je delegacija sprejela soglasno in je tudi pisмено obrazložila, da bi sprejem lahko bil v Trstu, v Gorici ali v videmski pokrajini, še posebej pa je bila izražena želja, naj bi Pertini morebiti obiskal Kulturni dom, kjer bi se lahko sestel s širšim predstavništvom Slovencev.

Kot smo že poročali, bo predsednik republike prisel s posebnim letalom v ponedeljek ob 10.20 na letališče v Ronkah, ob 11. uri se bo na prefekturi srečal s predstavniki oblasti, ob 12. uri se bo na Trgu Unità sešel z meščani, župan pa mu bo naslovil krajši pozdrav. Takoj nato se bo Pertini udeležil otvoritve akademskega leta na univerzi, popoldne pa bo, po doslej znanem programu, prisostvoval svečanemu zasedanju deželne sveta.

V Idriji odkrili spomenik Alešu Beblerju

IDRIJA — V okviru prireditve ob občinskem prazniku so včeraj popoldne v parku Maršala Tita slovesno odkrili spomenik častnemu občanu idrijske občine in idrijskemu rojaku dr. Alešu Beblerju - Primožu.

Slavnostni govornik Jože Smole, član centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, je orisal bogato in razgibano življenje dr. Aleša Beblerja - Primoža, znane revolucionarja, španskega borca, narodnega heroja, rezervnega generalmajorja, družbeno političnega delavca, diplomata in publicista.

R. G.

Tonel zapušča mesto tajnika KPI

Danes zjutraj se bosta na skupnem zasedanju sestala federalni odbor in federalna nadzorna komisija tržaške avtonomne federacije KPI, ki bosta formalno sprejela odstop dosedanjega pokrajinskega tajnika Claudia Tonela ter izvolila novega. Tonel zapušča to mesto zaradi statutarne inkompatibilnosti s svojo novo institucionalno funkcijo v deželni skupščini Furlanije - Julijske krajine. Tonel je bil kot znano sredi julija izvoljen za podpredsednika deželnega sveta. Najresnejši kandidat za novega pokrajinskega tajnika KPI je občinski svetovalec Ugo Poli, ki je že nekaj let član vodilnih organov tržaške partije.

Tonel je vodil tržaško federacijo KPI od novembra 1979, to je v letih zelo zahtevne politične konfrontacije z Listo za Trst, ki je na upravnih volitvah leto prej v škodo tradicionalnih političnih sil žela nepričakovan uspeh. KPI je kljub temu v teh letih ohranila na volitvah svojo moč in svoj vpliv, na letošnjih deželnih volitvah v tržaški pokrajini pa je postala celo prva stranka. Pod Tonelovim vodstvom se je tržaška partija soočala z delikatno notranjo razpravo, ki je po poljskih dogodkih pustila vidno sled v vsedržavnem in tudi krajevnem ustroju KPI, ki je iz te izmenjave mnenj izšla bolj enotna in prenovljena. Ob vsem tem pa gre zabeležiti, da je bila v teh štirih letih problematika slovenske narodnostne skupnosti vedno ena izmed temeljnih vprašanj v delu in v vseh pobudah lokalnega partijskega vodstva, isto velja tudi za utrjevanje odnosov prijateljstva in sodelovanja s komunisti iz SR Slovenije.

Claudio Tonel se bo, kot nam je včeraj sam povedal, sedaj v celoti posvetil delu v deželni skupščini, kot pred leti pa bo od blizu spet sledil problemom zdravstva in socialnega skrbstva.

Ob obisku predsednika Gospodarske zbornice SRS M. Bulca Gospodarstveniki videmske pokrajine za uresničevanje osimskih dogovorov

Poroča DRAGO GASPERLIN

VIDEM — Če v najkrajšem ne bomo segli po novih sredstvih za gospodarski preporod mejnih območij, bomo izgubili še zadnjo, zgodovinsko priložnost, ki nam jo ponujata gospodarski del osimskih dogovorov in pogodba EGS - Jugoslavija, da med jadranskima sosedoma in zlasti med Furlanijo - Julijsko krajino ter Slovenijo izoblikujemo okvir privilegiranih odnosov v zvezi z mednarodni skupnostjo. To je naglasil predsednik videmske trgovinske zbornice Gianni Bravo, ko je včeraj v navzočnosti članov zborničnega vodilnega odbora in krajevne delegacije mešane italijansko - jugoslovanske zbornice ter še predstavnikov trgovstva, industrije, obrti in drugih gospodarskih panog, sprejel predsednika Gospodarske zbornice Slovenije Marka Bulca.

Ugledni gost, ki so ga spremljali odgovorni za obmejno gospodarsko sodelovanje pri ljubljanski zbornici Aljoša Mrak, predstavnik Zvezne gospodarske zbornice SFRJ v Trstu Boris Zidarič in zastopnik ljubljanske banke prav tako v Trstu Ciril Čehovin, je s tem Bravu vrnil obisk, ki ga je leta opravljal spomladi v Ljubljani. Včerajšnje srečanje pomeni v bistvu začetek niza rednejših in tudi množičnejših sestankov, ki naj prinesejo tvorne

pobude za okrepitev tako splošnega gospodarskega sodelovanja kot in predvsem industrijske kooperacije in siceršnjih višjih oblik v medsebojnih odnosih, ki so potrebne za premostitev sedanje krize. V pošten naj pridejo tudi skupni nastopi v državah tretjega sveta, kjer si je jugoslovanski inženiring zagotovil trajni ugled, prav tako naj se proučijo možnosti, kako s kompenzacijskimi ali paralelnoprodajnimi operacijami odbiti zapreke, ki jih postavljajo jugoslovanski stabilizacijski ukrepi oziroma omejitve. Predsednik Bulc je povedal, da si Slovenija prizadeva za odpravo teh ovir v prihodnjem letu.

Po orisu splošne gospodarske in specifične proizvodne stvarnosti v videmski pokrajini, iz katerega je bila razvidna dopolnitvena narava malo in srednjeindustrijskega tkiva v Furlaniji in Sloveniji, je Gianni Bravo razčlenil nekatere specifične probleme: zaželel je uravnoteženje operacij po avtonomnih računih v korist videmske pokrajine in izdatnejšo prožnost sejemskih operacij na Slovenskem ter poudaril nujno po uresnitvi gospodarskega dela osimskih sporazumov. V tej zvezi je Marku Bulcu izročil listino z ustreznimi predlogi furlanskih gospodarstvenikov in izrekel prepričanje, da bo s politično voljo gotovo mogoče prebroditi zastoj, ki ga je povzročil problem proste industrijske cone na Krasu; seveda

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Drevi ob 17.30 start Jadrana

Z drevišnjim domačim nastopom proti peterki Castiglione iz Bologne, ki je v zadnjem hipu nadomestila moštvo Pescie, se bo za našo združeno košarkarsko ekipo Jadrana, hkrati pa tudi za vse njene številne navijače s Tržaškega in Goriskega začela nova, že tretja zaporedna sezona upov in želja po dolgo pričakovanem napredovanju v drugo ligo.

Tudi letos so se naši košarkarji pod vodstvom novega trenerja Andreja Žagarja temeljito pripravili na naporno prvenstvo C-1 lige, saj se zavedajo, da ne bodo deležni prav nobenih daril in si bodo morali sami priboriti končno zmago, ki jim je lani le za las ušla v Vicenzi. Letos, kot lani, pa bo odločilnega pomena doprinos gledalcev.

Atentat v Marseillu

PARIZ — Eden mrtev in 26 ranjenih, od katerih osem težje, je začasni obračun včerajšnjega atentata na marsejskem mednarodnem velesejmu. Po prvih ugotovitvah so peklenški stroj podtaknili za neko zaveso med ameriškim in alžirskim razstavnim prostorom. Eksplozivni val pa je bil tako močan, da je razdejal švicarski stand in predstavništvo francosko - sovjetske trgovinske zbornice na marsejskem razstavišču.

Odgovornost za atentat si lastita kar dve teroristični skupini: armenska «Orly» in francoska desničarska «Karel Martel». Za preiskovalce je trenutno še najverjetnejša verzija o «Karl Mar-telu», skupini, ki s fašističnimi in nasilnimi pozicijami nasprotuje priseljevanju Afričanov. Tarča je bil torej alžirski stand in le zaradi prevelike moči eksploziva so bili v atentat vpleteni še drugi razstavniki.

Negri v Franciji

MILAN — Drevi ob 22.30 bo zasebna televizijska postaja «Retequattro» oddajala intervju Enza Biagija s Tonijem Negrijem. Znanj italijanski časnikar je torej staknil «poslanca na begu» v nekem stanovanju nedaleč od Pariza. Med intervjujem je bil ob Negriju radikalni voditelj Pannella.

Še pred današnjo oddajo je v glavnih obrisih znana vsebina intervjuja, Biagi pa je včeraj dal tudi svoje vtise o vsej zadevi. Za Negrija bo odločitev o predaji le «operativni sklep» v boju proti «krivičnim državnim zakonom». Radikalni poslanec je tudi poudaril, da ne zaupa italijanskim zakonom in pravici, še manj pa italijanskemu političnemu razredu. Negativno se je izrazil glede vzdržanja radikalcev v poslanski zbornici o predlogu KPI in PSI, da bi sklep o aretaciji odložili. Svoje izkušnje kot poslanec je Negri ocenil kot «grozne in odvratne».

Biagi je glede svojih vtisov med intervjujem navedel, da ima Negri v Franciji bržkone visoka kritja in da po njegovem ne misli na predajo, saj že govori o ponudbah raznih vseučilišč širom po svetu.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V Splitu 40-letnica brigade «Garibaldi»

BEOGRAD — Včeraj je skupina bivših partizanov brigade «Garibaldi» postavila v Splitu venec pred spomenikom, ki spominja na njeno ustanovitev pred 40 leti. Slovesnosti so prisostvovali med drugim predsednik ZZZB NOV Jur Brzica in namestnik konzula v Splitu Gennaro De Martino.

□ RIM — Vsedržavni tajnik KD De Mita je včeraj zavrnil odstop stranknega administrativnega tajnika sen. Giuseppa Tonuttija in ga povabil, naj ostane na svojem mestu dokler se stanje ne razjasni.

● Dve obletnici

NADALJEVANJE S 1. STRANI

jenci in učitelji, je pokrilo komaj petino razpoložljivih mest, ostalo, osemdeset odstotkov, je bilo nepoklicnih partizanskih učiteljev. «Kakor je komandni kader v partizanski vojski zrastle iz preprostih fantov in mož, tako je tudi obnavljena šola zrastle po zaslugi nekvalificiranih, ki pa so bili oboroženi z brezmejno moralno silo ljubezni do naroda in jezika,» je o njih pred desetimi leti zapisal Drago Pahor.

Šele po osvoboditvi nam je postalo jasno, kaj vse nam je uničila Gentilejeva šolska reforma. Treba je bilo na novo ustanavljati šole, znašli smo se brez učnega kadra, brez učbenikov, beril, brez vsega. Poslopje našega šolstva smo morali začeti spet graditi takorekč od temeljev, na novo. In gradnja ni bila najlažja. Nasprotno, državne oblasti so nam prepogosto jemale opeke iz rok, tako ko je šlo, na primer, za vprašanje urejanja položaja naših šolnikov, kot tudi, drugi primer, ko smo zahtevali ustanovitev kake prepotrebne nove šole. Še danes nimamo svojega samostojnega avtonomnega šolskega poslopja, takega, v katerem bi lahko sami upravljali našo šolo.

To so ostanki Gentilejevega zakona, ki nam po 60 letih še vedno mečejo polena pod noge. Kako odžagati te priveske preteklosti?

Tako, da se jim že spet, kot vred 40 leti, skupno zoperstavimo. Letos «proslavljamo» italijansko šolstvo, in mi z njim, še eno žalostno, skorajda sramotno obletnico. Pred 25 leti, bilo je leta 1958, se je začelo v Italiji govoriti o reformi višje srednje šole. Z reformo naj bi dokončno razbili tisto strogo elitistično usmeritev, ki jo je dal italijanskemu višjemu šolstvu prav Gentilejev zakon. Množičen prehod na italijanske višje srednje šole od konca šestdesetih let dalje je že konkretno razmaja in lahko bi rekli tudi razrušil ta monopol, ustreznega reformnega zakona — po 25 letih — pa še ni na spregled.

Se imamo torej možnost, da skupno prediskutiramo vprašanja, ki zadevajo našo višjo šolo, da pregledamo, ocenimo posamezne predloge, da izluščimo tiste, ki bodo najbolj primerni za razvoj in rast naših višjih srednjih šol in jih nato, na pristojnih forumih, tudi konkretno, zrelo politično podpremo.

Vprašanje reforme višje srednje šole je le en aspekt boja, ki ga moramo še voditi proti ostankom Gentilejevega zakona. Na tem področju nas čakajo še druge hude bitke. V začetku prihodnjega leta bo posebna komisija pri ministrstvu za šolstvo predstavila nove programe za osnovno šolo. Tudi v tem primeru moramo pohiteti, pritisniti na pristojne organe, da ne bomo čakali na te programe tri leta, kot se je zgodilo v primeru programov za nižjo srednjo šolo. Nadalje je v tem času mnogo govora o poklicnem izpopolnjevanju šolnikov. Tako izpopolnjevanje je postalo v modernem šolskem sistemu sestavni del vzgojnega procesa. Zato ne smemo zamuditi priložnosti, ki se nam v tem pogledu ponujajo.

Ko je ob koncu druge svetovne vojne ugledni angleški zgodovinar A. J. P. Taylor ocenjeval naš boj za obstoj, je med drugim zapisal: «Noben drug narod ni učinkoviteje branil svojih pravic, kakor Slovenci, zahodno od Julijskih Alp. Tu že dvajset let traja plebiscit, nenehno narodno glasovanje, v katerega ni moč dvomiti. Slovenci niso nikoli klonili, da umrejo kot narod...» Od takrat je minilo skoraj 40 let; mi se moramo odločiti še vedno boriti za naš obstoj. Boj proti ostankom Gentilejevega zakona je sestavni del te naše vsakodnevne borbe. V partizanski šoli in v partizanskem šolstvu ima svoj svetel zgled. Prav zato ga moramo izboriti do konca. Da bomo vredni besed angleškega zgodovinarja in da bomo nekdaj lahko pisali o obletnici, ko smo dokončno pokopali Gentilejev zakon.

MARJAN KEMPERLE

Glasna določila vladnega predloga finančnega zakona za leto 1984

Davčni poviški, manj brezplačnih zdravil odprava družinskih doklad pri višjih dohodkih

RIM — Spričo za o splošnih in ostrih kritik, ki jih je sprožila v najširšem javnem mnenju, z izjemo uradnih zastopnikov strank vladne koalicije, o dobrotev finančnega zakona z močnimi klestenji po socialnih izdatkih, je predsedstvo vlade izdalo sinoči zelo obširno obrazložitev, ki mimo nekaj skopih zaključnih števil izzveni pred vsem kot zagovor sprejetih odločitev, češ da so bile nujne in neogibne ter da predstavljajo osnovo za odzdravitev gospodarstva in za nov zagon proizvodnje in zaposlitve.

Od tod poudarek na povečanju «sklada za naložbe in zaposlovanje» na 13 tisoč milijard lir v prihodnjem letu in na okrog 40.000 milijard lir v tretletju (dasi se vlada obvezuje dejansko potrošiti le 10.000 milijard in prelija v sklad tudi že predvidene dotacije za državne udeležbe in industrijske sektorje v krizi), kar pa nikakor ni omililo zelo ostre ocene sindikalnega gibanja, ki vztraja na neusklajenosti in nepravilnosti vladnih ukrepov, ker bodo brežmeilni «običajne» podrejene delavce, medtem ko ne prizadevajo pri-

vilegiranih slojev (trgovci, svobodni poklici itd.), ki ne plačujejo davkov.

Na koncu uradno sporočilo palače Chigi navaja zelo skope številke, ki ponazarjajo glavne ukrepe iz finančnega zakona: 5.700 milijard naj bi prihranili na «raznih proračunskih postavkah» (neopredeljenih), 12.900 milijard naj bi pridobili z večjim davčnim prihranom, 3.500 milijard prihranili pri zdravstvu, 4.600 pri skrbstvu, 8.500 milijard z odpustkom za črne gradnje (kar sicer niso vključili v finančni zakon, ampak bodo morali izvesti s po-

sebnim zakonskim ukrepom), 5.000 milijard, naj bi prineslo uvajanje enotne blagajne, 1.500 milijard neki nedoločeni «drugi ukrepi v pripravi», 6.000 milijard pa znižanje obresti na (manjši) državni dolg. Skupaj naj bi torej prihranili kar 47.700 milijard, pri čemer računajo, da bi dosegel državni primanjkljaj v prihodnjem letu vseeno 90.800 milijard lir.

Finančni zakon, ki so ga včeraj že izročili parlamentarnima zbornicama, pa je v resnici zelo dolg in zapleten akt, ki vsebuje kar 38 členov, od katerih nekaj dolgih kot navaden zakon. Najpomembnejša davčna določila zadevajo potrditev 15-odstotnega količnika ILOR in podaljšanje (80 odstotkov) višje avtomobilske takse tudi za prihodnji dve leti, kot tudi 92-odstotnega predpuma za IRPEF, IRPEG in ILOR ter 8-odstotni dodatek tega občinskega davka. Davčni količnik za dohodke družb se poviša od 30 na 36 odstotkov, taksa na uteži in mere pa se podvoji, davek na proizvodnjo mineralnih olj (nafta) pa se poviša od 15 na skoraj 44 odstotkov, davek na bančne obresti pa od 21,6 na 25 odst.

Člen 16 dodjuje občinam le 1.933 milijard, pokrajinam pa 287 milijard, hkrati pa vzpostavi zaporo nad naje-manjem delovne sile, razen za nadomestitev upokojenih in začasne službe. Za izvoz so predvidene podpore pri obrestih v skupnem znesku 2.500 milijard. Mimo vrste drugih členov, ki omenjujejo dotacije pošti, železnicam in drugim državnim ustanovam, so vsekakor najpomembnejša določila, ki zadevajo skrbstvo in zdravstvo.

Glede družinskih doklad so potrdili odvzem podpore za enega člana družini, ki ima od 28 do 30 milijonov letnega dohodka, za dva do 32 milijonov, za 3 do 34 milijonov, za vse člane pa pri višjem letnem dohodu. Upoko-jencem z manj ko 600.000 mesečne pokojnine jo bodo prilagajali inflaciji sto-odstotno, za višje pa le 75-odstotno. Pri zdravstvu bodo močno znižali šte-vilo brezplačnih zdravil in naložili de-želam (ki se tega seveda otepajo) krit-je morebitnih primanjkljajev krajevnih zdravstvenih enot. Povišali bodo tudi zdravstvene dajatve za kmete, obrtni-ke in trgovce.

Ob 40-letnici kočevskega zbora in zasedanja AVNOJ

Plenum kulturnih delavcev OF spregovoril tudi o zamejcih

Poroča ACE MERMOLJA

RADENCI — Včeraj se je v Radencih pričel 11. plenum kulturnih delavcev OF, ki je letos posvečen 40-letnici dveh že kar usodnih dogodkov za slovenski narod in vse jugoslovanske narode. Gre za zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju in za drugo zasedanje AVNOJ v Jajcu. Poleg tega so se vidni kulturni delavci Slovenije poklonili spominu v partizanih umrlega skladatelja Francija Šturma ter pred letom preminulega pisatelja in revolucionarja Miška Kranjca. Slednji umetnik je bil tesno povezan prav s Pomurjem, to je pokrajino, kjer se vrši plenum kulturnih delavcev OF.

Na včerajšnjem plenumu, je najprej spregovoril predsednik izvršnega sveta republiškega komiteja SZ DL Franc Šetinc. V svojem govoru je naglasil pomen obeh dogodkov, katerima je plenum posvečen in hkrati dejal, da je v teh nelahkih časih, ko svet večkrat drsi na robu vojne, edina pot nadaljevanja revolucije, oziroma krepitev samoupravnega socializma in nevrščne politike. Tu je Šetinc poudaril pomen, ki ga ima kultura, da je prav kulturna in duhovna rast delovnih ljudi, bistvena za splošni družbeni in vsakršni na-

predek. Govornik je veliko prostora odmeril tudi Slo-vencem, ki živijo izven meja matične domovine. Med drugim je omenil nekatere negativne pritiske nanje, tako je omenil poskuse določenih političnih skupin na Koroškem, da bi spremenili zakon slovenske šole. Ome-nil pa je tudi nekatera negativna stališča, ki se po-javljajo v Italiji na prostoru, kjer živimo Slovenci. Izrecno je imenoval znane izjave goriškega nadškofa Bommarca. Uvodni referat je imel predsednik plenuma Josip Vidmar, ki je govoril o nastanku slovenske dr-žavnosti. Bistvo Vidmarjeve analize sta bila prav zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju in 2. zase-danje AVNOJ. Oba dogodka je govornik označil kot usodna in kot nekaj, na kar moramo biti Slovenci in ostali jugoslovanski narodi ponosni danes in v bo-doce. Včerajšnji zbor se je zaključil s predavanjem Franceta Filipiča na temo «Progresivna stremjenja političnega življenja v Pomurju med obema vojnama». Pred slovesnim odprtjem zborovanja so udeleženci pri-stostovali otvoritvi obnovljenega kulturno-etnološkega spomenika, to je domačije slavista in pisatelja Petra Dajnka. Nato je bila v avli hotela Radin v Radencih otvoritev razstave slik Janeza Vidica z naslovom «Po-murski motivi». Danes se bo plenum osredotočil na delo pisatelja Miška Kranjca in na skladateljsko de-javnost Francija Šturma. Plenum se bo zaključil v nedeljo.

Mesec september poživil inflacijo

RIM — Po nekaj mesecih upočasnitve, se je ritem rasti življenjskih stroškov v Italiji znova pospešil. Po podatkih ISTAT je indeks cen blaga široke porabe za delavske in uradniške družine v septembru znašal 161,9 in pomeni, da je v treh letih porasel za 61,9, saj so pri statističnem zavodu za osnovo 100 vzeli leto 1980. Z ozirom na avgust je to za 1,3 več in pomeni zgornjo mejo, ki je v Italiji nismo zabeležili vse od letošnjega februarja, medtem ko je glede na letno osnovo porast dosegel 13,6 odstotka.

K novi rasti inflacije se v septembru največ prispevali stroški za električno in druge vrste energije, ki so zrastle za 3,2 odstotka. Nato pa sledijo stroški za prehrano (1 odst.), za obleko in obutev (1,7 odst.), za stanovanje (0,4 odst.) in za razne druge dobrine in storitve (1,3 odst.). Če upoštevamo letno poprečje, pa so isti stroški takole narasli: za stanovanje 16,1 odstotka, za ostale dobrine in storitve 15,3 odstotka, za elektriko in goriva 15,2 odstotka, za obleko in obutev 13,2 odstotka ter za prehrano 10,9 odstotka.

Septembrski porast inflacije spravlja pod vprašaj predvidevanja o prihodnjem skoku draginske doklade, 1. novembra, ki ima že zagotovljeni dve točki, kaj lahko pa bi narasla tudi za tri. Mnogo bo odvisno od gibanja življenjskih stroškov v oktobru, negotovost pa povečujejo tudi nesporazumi med sindikati in podjetniki o sistemu izračunavanja točk draginske doklade.

Zvezna skupščina o politiki razvoja v letu 1984

BEOGRAD — Delegati v zboru republik in pokrajin skupščine SFRJ so na včerajšnjem zasedanju poslušali uvodno poročilo o politiki cen, pre-skrbljenosti domačega trga, odnosu letalskih prevoznikov do uporabnikov njihovih storitev in poročilo o delu in delovanju jugoslovanskega elek-troenergetskega sistema.

Predsedujoči Anton Burić je po razpravi predlagal sklepe, s katerimi zbor republik in pokrajin nalaga ZIS, da v pripravi osnutka resolucije o politiki družbenogospodarskega razvoja v letu 1984 upošteva predloge, mne-nja in priporočila iz razprave na se-ji zbora. V čim večji meri naj jih vtke v osnutek resolucije in tudi v osnutke drugih dokumentov, ki jih sprejemajo hkrati z resolucijo in da v obrazložitvi seznanijo zbor z najpo-membnejšimi vprašanji, ki jih ni mo-gel sprejeti in o razlogih zaradi kate-rih tega ni stola.

● Gospodarstveniki videmske pokrajine

NADALJEVANJE S 1. STRANI

pa morata videmska in slovenska zbornica v tem smislu primerno posredovati pri osrednjih vladah.

Predsednik GZ SRS je naglasil, da Osimo odpira pravo pot v iskanju novih oblik razvoja in sodelovanja, k čemu člena 9 in 10 tega meddržavnega sporazuma v resnici tudi obvezujeta obe strani. Upoštevati pa je treba, je pripomnil Bulc, da tudi po drugih obstoječih spo-zumih niso še bile dovolj izkoriščene vse možnosti za izboljšanje gospodarskega sodelovanja: «Najbrž smo stori-li premalo, da bi ugotovili dopolnitvene plati naših gospodarstev, oziroma, kje bi se dalo narediti več, ka-kor pa smo doslej». Bulc je v tej zvezi omenil možno-sti okrepitev sodelovanja na področjih kožne in lesne in-dustrije ter strojegradnje, sicer pa povabil podjetništvo iz videmske pokrajine k neposrednemu dogovarjanju z zastopniki slovenskega obrtništva, trgovskega ter in-dustrijskega sveta za preveritev stvarnih možnosti sple-tanja novih zunanjetrgovinskih in kooperacijskih odnosov.

Gianni Bravo je Bulcu nazadnje izročil zlato medaljo trgovinske zbornice kot priznanje za njegova prizadeva-nja v korist čezmejnega sodelovanja.

Slovenskega gosta je zatem sprejel predsednik kra-jevnega združenja industrijcev Gianni Cogolo, ki je tu-di predsednik deželne zveze industrijcev, in to v prisot-nosti nenavadnega števila velikih in malih ter sred-njih podjetnikov. «Izvrstni odnosi med Jugoslavijo in I-

V Viareggiu razpravljajo o težavah krajevnih uprav

VIAREGGIO — Približno tri tisoč krajevnih upraviteljev bo v teh dneh razpravljalo v Viareggiu o perečih vprašanjih krajevnih uprav, občinskih podjetij in ustanov, ki so leta 1981 i-me-a skupno 2.200 milijard lir pri-manjkljaja.

Kakšne so razsežnosti opravljenega dela zgovorno dokazujejo podatki, da so imeli javni prevozi 5,5 milijarde po-tonikov, da so spravili 35 milijonov kvin-talov smeti, dobavili 2,5 milijarde ku-bičnih metrov vode in 32,5 milijonov kalorijčnih enot metana.

Vse pa žužijo predvsem primanjklja-ji. Nič čudnega torej, da je včeraj predsednik Cispel (združenja za jav-ne prevoze) Sarti zahteval, naj si vlada kot prednostno nalogo zastavi

vprašanje reforme zakona o javnih službah, krajevnih ustanovah in o kra-jevnih financah. S tem pa Sarti ni hotel prikazati vlade kot edinega kriv-ca za težave.

Predsednik Cispel pa je tudi prika-zal potrebo, naj krajevni upravitelji predlagajo širšo gospodarsko politiko. Po njegovih besedah je namreč ne-sprejemljivo vztrajati na poti izred-nih ukrepov, ne da bi sestavili globa-len načrt razvoja. Izredni finančni po-segi, naj le izenačijo primanjkljaje, obvezno pa je iskanje samostojnih do-hodkov. Glede produktivnosti je zahte-va «samoupravevanje». Zasebna podje-tja imajo namreč tržiščne zakone, jav-na pa si morajo zastaviti jasne meje produktivnosti.

talijo», je dejal, «dajejo še večji poudarek vlogi mostu, ki jo odigravata Furlanija in Slovenija med Evropsko go-spodarsko skupnostjo ter srednjevzhodnimi evropskimi deželami». Prav spričo hude mednarodne krize je po nje-govem mnenju treba iskati nove možnosti sodelovanja, ta-ko zlasti na področju industrijskih izmenjav. V tem o-ziru je treba izkoristiti osimske dogovore, ki lahko pri-pomorejo k odprtju novih tovarn v obmejnem pasu, da-nes v tem smislu revnem.

Predsednik Gospodarske zbornice SRS Bulc je so-glašal z njegovimi izjavami, tako tudi z vlogo mostu, o katerem pa je dejal, da je sicer trden, vendar prezek. Iz posegov številnih podjetnikov je prišlo do izraza «da tudi sami hočejo pa most razširiti, saj so nanizali vrsto stvarnih predlogov, na tudi vprašanj, kako jih uresniči-ti glede na določene spremembe v jugoslovanski gospo-darski zakonodaji. Bulc jim je tedaj obrazložil tri zna-čilnosti dolgoročnega stabilizacijskega programa: učvr-stitev tržnih zakonitosti v gospodarskih odnosih, okrepi-tev samoupravljanja in večje vključevanje v medna-rodno delitev dela. Kljub težavam Slovenija ne načrtuje «recesije», pač pa povečanje proizvodnje v industriji za 3 - 4 od sto in v kmetijstvu za 4 od sto ter porast izvoza za 15 - 20 od sto ob pospeševanju kooperacije s tujino.

Po sestankih v Vidmu se je predsednik Bulc v Gra-dežu sešel s predstavniki nekaterih denarnih zavodov.

DRAGO GAŠPERLIN

Čile: obnovljen dialog med vlado in opozicijo

SANTIAGO DE CHILE — Po več kot enomesečnem premoru se je pred sinočnjim nadaljeval dialog med čilsko vlado in opozicijskimi silami, ki so združene v demokratsko zvezo. Notranji minister Sergio Onofre Jarpa in demokratski voditelj Gabriel Valdes sta se sešla, da bi nadaljevala pogovor, ki ga je režim nasilno prekinil z ostro represijo petega protestnega dne, med katerim je 14 demonstrantov obležalo na santiagoških ulicah. Med srečanjem je Valdes orisal Jarpi «Osnove za dialog o nacionalni spravi», dokument, ki vsebuje osnovne zahteve sredinske opozicije in ki naj bi omogočil vrnitev demokracije v Čilu v doglednem času.

Po novicah iz Santiaga predlogi demokratske zveze predvidevajo uved-

bo referendum, na katerem naj bi Čilenci v roku nekaj mesecev odločili o izvolitvi ustavodajne skupščine, ki naj bi pripravila zakon o priznanju strank in razpisala splošne volitve. Referendum pa naj bi pripravila paritetna komisija vlade in opozicije. Poleg tega pa naj bi te ukrepe spremljala, kot je dejal Valdes, «korenita sprememba političnega, gospodarskega in ustavnega položaja v državi in vse politične sile naj bi imele prost dostop do časopisov in televizije.» Ob tem je Valdes postavil tudi zahtevo po odstopu Pinocheta.

Po srečanju je Jarpa ocenil dialog kot koristen, pa čeprav ni bilo moč doseči sporazuma. Dialog med vlado in opozicijo pa se bo, kot kaže, nadaljeval.

Nasprotovanje opazovalcem OZN

BEJRUT — Na peti dan premirja v Libanonu so bile včeraj kršitve prekinitev ognja številnejše kot doslej. V Šufu je prišlo do pravih spopadov med družinami libanonske vojske, le v Bejrutu je premirje na spošno držalo, da se je mesto spremenilo v pravo mravljišče.

Razstoča napetost v Šufu je rezultat zastaja političnih pogovorov predvsem glede vprašanja opazovalcev, ki bi nadzirali prekinitev spopadov na «najbolj vročih» območjih. V Stekleni palači se nadaljujejo mrzlična pogajanja libanonskega zunanjega ministra Salema, da bi prebrodili perečo oviro «opazovalcev». Sirski zunanji minister Hadam je namreč odločno zavrnil možnost, da bi premirje nadzorovale «modre čelade», včeraj je pri tem podprla tudi Sovjetska zveza. Trditve, da bi taka prisotnost uzakonila delitev Libanona, je za marsikoga gola pretveza. Do včeraj je z drugačnimi razlogi nasprotoval «modrim čeladam» v Libanonu Izrael, sedaj, ko se je s tem nekako sprijaznil, pa jim nasprotuje Sirija.

Na sliki (telefon AP): skupina libanonskih romarjev se je iz Meke vrnila na bejrutsko letališče.

DANILO SLIVNIK

Brandt nasprotuje evroizstrelkom

WASHINGTON — Bivši zahodno-nemški zvezni kancler in sedanjí predsednik socialdemokratske stranke Will Brandt je ob koncu svoje petdnevne neuradne obiske v ZDA izjavil, da bi morali odložiti namestitve novih ameriških jedrskih raket v Evropi, tudi v primeru, da ne bi do konca leta dosegli sporazuma na ženevskih pogajanjih.

Brandt je to izjavil v razgovoru s skupino ameriških senatorjev in poslancev, ki zagovarjajo zamisel o «zamrznitvi» jedrskega potenciala. Bivši kancler je tudi poudaril, da bi kot prvi odgovor na namestitve novih ameriških jedrskih raket Sovjetska zveza prav tako namestila svoje jedrske rakete v Vzhodni Nemčiji in na Češkoslovaškem. Kot drugo bi se še povečalo razhajanje in napetost med obema blokoma, obnovev pretrganega dialoga o razorožitvi pa bi se začela na precej višji stopnji oborožitve.

Brandt je tudi odločno zavrnil trditve Reaganove administracije, da bo Sovjetska zveza prožnejša in pripravljena na koncesije šele po namestitvi evroizstrelkov. «Taka računica je popolnoma zgrešena,» je dejal Brandt in pristavil, «vse moje vojne izkušnje dokazujejo, da Moskva ne reagira na tak način.»

Pogajanja o usodi Salvadorja

BOGOTA — V kolumbijskem glavnem mestu so se pred sinočnjim ponovno sestali predstavniki salvadorske uporniške koalicije FDR-FMLN in člani «mirovne komisije» salvadorske hunte. Prvo srečanje je bilo prejšnji mesec, z njimi so praktično končali načelnemu nasprotovanju kakršnemukoli dialogu v že štiri leta trajajoči državljanski vojni. O pred sinočnjem srečanju niso objavili nobenega komunikeja. Razhajanja so kot kaže še vedno nepremostljiva. Gverila namreč zahteva sestavo začasne koalicijske vlade narodne enotnosti in sprave, ki naj izvede prve reforme in šele nato bi lahko razpisali splošne politične volitve, ki jih hoče hunta takoj.

Samomor povzročil padec cene srebra

NEW YORK — Ena od neugodnih lastnosti svobodnega tržnega sistema, kakršen velja na Zahodu je predvsem ta, da imajo na njegova gibanja velik vpliv tudi povsem neobjektivni, največkrat psihološki dejavniki. Zadnji tak primer prihaja iz ZDA, kjer je skokovito padla cena srebra, najprej na notranjem tržišču, nato pa tudi na mednarodnem, eden od glavnih vzrokov padca pa je samomor nekega poslovnega in edinega lastnika, draguljarskega podjetja, vpletenega v sodno preiskavo.

Alan Saxon si je s plinom vzel življenje nekaj ur potem, ko je od sodišča prejel poziv, naj nemudoma predloži računovodske knjige in druge dokumente o tržni dejavnosti svojega podjetja, «Bullion Reserve of North America». Kmalu zatem so se razširile govorice o stečaju, podjetje pa se je umaknilo s tržišča srebra. To je bilo dovolj, da so cene te kovine, že sicer nizke, sunkovito padle in potegnile s seboj tudi cene zlata in platine, medtem ko se je število kupoprodajnih pogodb mrzlično zmanjšalo.

Primer podjetja Bullion Reserve pa je imel še širše posledice, saj so medtem odprli sodno preiskavo tudi na račun velikega floridskega podjetja «International Gold Bullion Exchange», ki je prav tako zašlo v stečaj in pustilo za seboj za več kot sto milijonov dolarjev dolgovi. Obe podjetji sta namreč poslovali na podoban način in se v še posebno veliki meri posluževali radijske in tiskane reklame.

□ ALŽIR — Albanski razstavni prostor na drugem mednarodnem sejmu knjig v Alžiru so zaprli nekaj dni pred zaključkom te prireditve. Za ta ukrep se je uprava alžirskega sejma knjig odločila, ker so Albanci kljub opominom in opozorilom gostiteljev poskušali razstaviti knjigo — pamflet Enverja Hoxhe «Tito-istiti», ki je uperjena proti Jugoslaviji. Knjigo so na zahtevo gostiteljev štirikrat umaknili z albanskega razstavnega prostora in štirikrat so jo Albanci znova razstavili. Ko so to poskušali še petič, je uprava sejma sklenila zapreti albanski razstavni prostor.

Ugibanja o dveh različnih verzijah izjave Andropova Se je spiker res zmotil?

MOSKVA — Tisti, ki so v četrtek zjutraj v časopisih nekoliko presenečeno ugotavljali, da izjava Andropova o svetovnem položaju kljub vsemu ne zveni «tako dramatično», kot pa se je zdelo zvečer pred tem na televiziji, so zdaj dobili pojasnilo: spiker je prebral «nekaj več», ki je baje po pomoti prijadralo med ostale papirje Andropova in izzvalo svojstveno pozornost.

V tisku niso bile namreč objavljene besede, ki se nanašajo na vojaško pripravljenost oboroženih sil varšavskega sporazuma in ki jih je spiker prebral s posebnim poudarkom. V treh odstavkih se je govorilo o zahtevi, da je treba nenehno vzdrževati oborožene sile vzhodne vojaške zveze na nivoju visoke vojaške pripravljenosti, saj naj to ne bi služilo le interesom članic varšavskega sporazuma, marveč tudi mirovnim prizadevanjem v svetu. Pri tem je bilo tudi poudarjeno, da imajo velik pomen za oborožene sile vzhodne zveze skupne vojaške vaje in manevri, ki vsakoletno potekajo na ozemlju vzhodnoevropskih socialističnih dežel. Kot so baje pokazali nekateri veliki manevri v preteklih letih («Zveča», «Bratstvo po orožju», «Priateljstvo» in «Ščit») naj bi namreč to pomembno krepilo vojaško enotnost in sodelovanje varšavskih članic.

Razlika v tekstu je že včeraj izzvala tukaj precejšnjo pozornost in številna ugibanja, saj je šlo za važno uradno izjavo šefa sovjetske države in partije. Uradno je bilo na zahtevo nekaterih tukajšnjih dopisnikov na kratko rečeno, da je prišlo do «tehnične pomote» in da naj bi v pripravah informativnega programa «pomešali papirje», ki so tako v najbolj gledani večerni televizijski oddaji še pridali nekaj «dramatičnosti» k tukajšnjemu že itak zelo napetem vzdušju. Pri tem je bilo tudi slišati, da naj bi sporne besede pripadale admiralu Nikolaju Hovrinu, ki je eden od namestnikov komandanta varšavskih sil in ki naj bi se v teh dneh tudi pripravljala za televizijski nastop.

Mnogi so zelo začudeni, kako se je to moglo zgoditi, saj je znano, kako stroga je kontrola na moskovski televiziji. Niso redki, ki zaradi tega pravijo, da je bolj verjetno, da so v Kremlju pripravili dve varianti izjave, ena naj bi veljala pri tem domači, druga pa svetovni javnosti. Verzija, ki jo je objavila sovjetska tiskovna agencija TASS, je bila tudi enaka časopisni, torej brez dela vznemirljivih «vojaških razmišljanj».

DANILO SLIVNIK

Policisti v Manili razgnali udeležence mirne manifestacije

MANILA — Že četrtri v nekaj dneh je prišlo do neredov v poslovnih četrti Makati v Manili. Protivladne organizacije so uprizorile mirno manifestacijo, katere so se udeležili številni pripadniki srednjih slojev prebivalstva, policija pa je demonstrante razgnala s streljanjem v zrak in s solzilnimi bombami. Manifestacija se je začela spontano, v brk prepovedi predsednika Marcosa. Številni uradniki z rumenim trakom na rokavu, znakom svobode, so se zbrali v središčnih ulicah in začeli vzklikati nedavno umorjenemu voditelju opozicije Benignu Aquinu, ki je posegla policija in jih razgnala.

Na sliki (telefon AP): policisti v civilu napadajo pisatelja Ricarda Ramosa.

V ponedeljek kongres stranke Britanski laburisti pred odločilno izbiro

LONDON — Še preden se bo v ponedeljek v Brightonu začel redni kongres britanskih laburistov, se bo dan prej, v nedeljo, odigralo njegovo najpomembnejše in najbolj napeto poglavje: volilni odbor, v katerem so s 40 odstotki zastopani sindikati, ostalih 60 odstotkov pa v enakih delih sestavljajo predstavniki osnovnih organizacij in parlamentarne skupine, bo namreč volil novo vodstvo britanske laburistične stranke.

Medtem ko je izvolitev Neila Kinnocka za novega voditelja že zagotovljena, se kopja še vedno lomijo pri kandidatih za njegovega namestnika, ki bo v veliki meri zapečatil usodo stranke, utaplajoče se v hudi politični in ideološki krizi. Izvolitev Roya Hattersleya, kandidata strankine desne sredine, bi vzpostavila določeno notranje ravnovesje, saj je Kinnock predstavnik zmerne levice. Če pa bi prevladal Michael Meacher s skrajne laburistične levice, bi stranka zavozila v radikalnejšo smer.

Po hrupnem in sramotnem porazu na junijskih volitvah, se britanski laburisti danes nahajajo pred odločilno izbiro: nadaljevati po dosedanjim, močno v levo usmerjeni poti, ki je pripeljala v volilno «pogubo», ali obrniti krmilo v zmernejšo smer, ki jim je v preteklosti že večkrat odprla vrata vladne palače. Če upoštevamo, da Kinnock v zadnjem času kaže vse več znakov približevanja k strankini sredini pa je razumljivo, da bo «zgodovinska izbira» resnično padla že na nedeljskih volitvah laburističnega podluderja. Medtem ko si levica krčevito prizadeva obdržati nadzor v strankinih vrhovih, se bodo predstavniki najmočnejše sindikalne centrale, transportne, komaj v nedeljo zjutraj odločili, koga bodo volili. Povrhu pa je treba upoštevati tudi možnost, da bi v zadnjem trenutku prišlo do nepredvidljivih zakulisnih sporazumov med raznimi frakcijami treh reprezentativnih skupin v volilnem odboru.

V iskanju pravice pri oblasteh glavnega mesta

«Pohodi mučeništva» perujskega delavstva

LIMA — «Ne vem kaj bomo napravili, našega protesta pa ne bomo prekinili, morda bomo vsi začeli gladovno stavko, a v vlado in v konfederacijo dela nimamo več zaupanja».

S temi besedami je končal svojo tiskovno konferenco tajnik sindikalne podružnice rudarjev iz rudnika Cata Acari Cirilo Yarihuaman, ki zaradi neplačanih mezd še iz lanskega leta stavkajo že celih deset mesecev. Polovica rudarjev je ostala v jaskih, druga polovica z ženami in otroki (približno tisoč ljudi) je po dolgem «pohodu mučeništva» pred šestimi meseci prispevala v Limo, da bi poiskala «pravdo od ljudi na oblasti».

Rudarji iz Cata Acarija pa niso edini, ki po ulicah in trgovinah Lime zbirajo prispevke za «skupni kotel» v borbi za obstanek. Sotrpini so jim rudarji iz Canarie in Aquile, ki prav tako z ženami in otroki zahtevajo, naj vlada prisili lastnike rudnikov naj jim izplačajo me-

zde. Rudarjem z rdečimi šlemi se bo v teh dneh pridružil še tisoč ribičev in delavcev državnega podjetja za predelavo rib «Pesca Peru», ki so prejšnji teden krenili iz pristanišča Chimbote v dolgi povorci «pohoda mučeništva» na 400 kilometrov dolgo pot, da bi v Limi od oblasti dosegli pravico.

«Pohodi mučeništva» so stara tradicija perujskega in sploh andskega sindikalnega gibanja, posebno pa pri rudarjih iz zakotnih rudnikov, ki so od pantiveka peš prihajali v glavno mesto pri iskanju «ljudske pravde».

«Že pred petimi meseci je vlada odobrila lastnikom rudnikov izredne kredite, da bi lahko izplačali rudarje in obnovili proizvodnjo. Kljub temu da je vlada dobila sredstva, gospodarji nečejo niti kreditov in niti obnove proizvodnje, mi pa smo še vedno na ulici». Za sindikalnega tajnika Yarihuamana vlada ne uživa več zaupanja, ker ni sposobna izvesti svoje odločitve,

rudarji pa ne zaupajo niti Generalni konfederaciji dela Peruja (CGPT), ki ni na svojem nedavnem kongresu niti omenila stavkajočih.

Medtem pa je gospodarski položaj v Peruju iz dneva v dan težji. Zaposlenost je od začetka leta padla za 16 odstotkov, število nezaposlenih stalno raste, da je vsaki tretji delavec brez stalne zaposlitve, vsaki drugi pa je le občasno zaposlen. To pa ni značilno samo za Peru, podobni pogoji so domala v vseh državah Latinske Amerike, ki preživljajo eno najhujših gospodarskih in finančnih kriz v svoji zgodovini.

V zaskrbljenosti za javni red so policijske sile najprej ostro posegle proti rudarjem iz Cata Acarija. Odločnost rudarjev, da po dolgem «pohodu mučeništva», ne osvojijo nasilnih metod, je prisilila marsikaterega policista, da danes namesto po pandreku sega po denarnici, da na svoj doprinos za skupni «rudarski kotel».

V treh letih bodo razdelili 2 milijardi lir

Zasebnikom in zadrugam sredstva KGS za razvoj kmetijstva in živinoreje

Skupščina Kraške gorske skupnosti je na svoji četrtkovni seji odobrila program, na osnovi katerega bodo razdelili 2 milijardi lir v triletnem obdobju 1983-85, ki jih je dežela dodelila iz sredstev zakona štev. 828 za razvoj kmetijstva in živinoreje ter za valorizacijo teritorija Kraške gorske skupnosti. V letošnjem letu bodo v ta namen razdelili 500 milijonov lir, v naslednjih dveh letih pa po 750 milijonov lir.

Sklenili so, da bodo največ 30 odstotkov te vsote namenili zasebnikom, preostalih 70 odstotkov pa zadrugam. Kar zadeva zasebnike bodo le ti zaprosili za prispevke za živinorejo (za nakup strojev, za izboljšave naprav in za bonifikacijo pašnikov), za vinogradništvo (za nove vinograde v skladu s pravilnikom DOC, za gojenje trt priporočenih in dovoljenih sort za tržaško in gorjsko pokrajino ter za nakup vinarskih in enoloških naprav za vinogradnike s proizvodnjo najmanj 20 hl vina); za cvetličarstvo in vrtarstvo (za zaščitene površine večje od 300 kv. m za ureditev kultur na prostem na površini najmanj 2000 kv. m, za tehnološko izboljšavo naprav z zgoraj navedeno površino in za popravilo toplih gred, ki jih je poškodovalo slabo vreme), za eksperimen-

talne nasade gozdnih sadežev in za posege na področju agriturizma, za katere niso možni prispevki na osnovi obstoječe deželne zakonodaje in ki so pomembni za razvoj kmetijstva. Za prošnjo lahko zaprosijo tudi tisti, ki se s kmetijstvom ukvarjajo poleg redne zaposlitve, kar predstavlja vsakega veliko novost. Pri dodelitvi teh prispevkov pa bodo imeli prednost tisti, katerih dohodki od izvenkmetijskega dela ne presegajo 16 milijonov lir letno.

Preostalih 70 odstotkov bodo podelili zadrugam, ki delujejo na področju živinoreje in z njo povezanih dejavnosti, vinogradništva in z njim povezanih dejavnosti, vrtarstva in cvetličarstva ter čebelarstva.

Rok za vlaganje prošenj bo zapadel 60 dni po odobritvi tega programa od strani deželnih oblasti in bo datum torej pravočasno javljen, za prihodnji 2. leti pa zapade rok 31. marca 1984 oziroma 1985. Program določa tudi, katero dokumentacijo je treba priložiti prošnji.

Ta program so na seji KGS odobrili soglasno po krajši diskusiji, v katero je poseglo več svetovalcev. Še prej pa je predsednik Miloš Budin seznanil skupščino, da je posegel pri

deželi v podporo zahteve konzorcija Naša zemlja po sklicanju delovne podkomisije za nadzorstvo nad gradnjo avtocestnega odseka Nabrežina-Prosek in da je prejel zagotovilo, da bo sestanek v kratkem sklican. Napovedal je tudi, da se bo v kratkem začel tečaj za zaprisežene čuvaje.

Na prefekturi srečanje o položaju «Calza Bloch»

Delavci obrata «Calza Bloch», ki so že dalj časa brez dela (in tudi brez plače) so se včeraj zjutraj zbrali na izredni skupščini in z veliko zaskrbljenostjo ocenili dejstvo, da iz Rima ni še prišlo pooblastilo za vpis delavcev v dopolnilno blagajno. Spriču hudega položaja se je delegacija delavcev nato na prefekturi srečala z namestnikom prefekta dr. Vergonejem, ki jim je zagotovil posredovanje pri pristojnih telesih. Delavci «Calza Bloch» so tudi izrazili željo za sestanek s predsednikom republike Pertinijem, ki bo v ponedeljek obiskal naše mesto.

Posl. Coloni posegel za rešitev vprašanja izdajanja prepustnic

Pred dnevi smo tudi v našem dnevniku poročali, da je treba na tržaški kvesturi in tudi na policijskih komisariatih v pokrajini zelo dolgo čakati (tudi nekaj mesecev) za dviganje prepustnic, ki jih predvideva videmski sporazum o maloobmejnem prometu med Italijo in Jugoslavijo. Na kvesturi se za to dolgo čakanje izgovarjajo, češ da jim je v skladiščih enostavno zmanjkalo prepustnic in formularjev za njihovo izdajanje.

V zvezi s temi težavami se je tržaški poslanec Coloni srečal s podtajnikom pri zunanjem ministru Fioretom, ki je, kot piše v tiskovnem poročilu, takoj posegel pri državni tiskarni, kjer so mu odgovorni zagotovili, da bodo čimprej natisnili nove prepustnice in jih poslali v Trst.

Dolincani na proslavah v Kočevju in Marzabottu

Ob praznovanju občinskega praznika v Kočevju je včeraj odpotovala v to pobrateno občino delegacija dolinske občine, ki jo vodi župan Edvin Švah, v njej pa so še nekateri občinski odborniki, načelniki vseh svetovalskih skupin in tudi predstavniki kulturnih, športnih, šolskih in borčevskih organizacij iz te občine.

Danes pa bo na komemoraciji ob 39-letnici zločinskega nacifašističnega pokola v Marzabottu zastopala dolinsko občino večja skupina učencev slovenske šole «Simon Gregorčič» iz Doline in italijanske srednje šole pri Domju.

V torek zasedanje pokrajinskega sveta

V torek, 4. oktobra, se bo sestal na izrednem zasedanju tržaški pokrajinski svet, ki ima na dnevnem redu izvolitev predsednika in tudi novega pokrajinskega odbora. Za predsednika bo spet potrjen socialist Darno Clarici, v novem odboru pa bodo predstavniki PSI, KD, PRI, PSDI in Slovenske skupnosti. Podpredsednik pokrajine bo demokristijan Locchi, ki je bil dolga leta načelnik svetovalske skupine KD.

Tržaški občinski svet pa se bo sestal v petek, 7. oktobra. Zasedanje bo v celoti posvečeno programskim izjavam novega župana Richettija, nakar bo sledila debata.

Konec oktobra kongres VZPI-ANPI

Predsedstvo pokrajinskega odbora Vsedržavnega združenja partizanov Italije - ANPI je sklenilo sklicati VI. pokrajinski kongres združenja, ki bo v soboto, 28. oktobra 1983, v sejni dvorani ACI v Ul. Cumano 2.

Mačkolje se spominjajo

Kulturno društvo «Primorsko» vabi jutri, 2. oktobra, v Mačkolje na svečano komemoracijo ob 40-letnici drugega požiga vasi. Zbirališče bo ob 14.30 pred vaškim spomenikom padlim v NOB, kjer bo kratka slovesnost, nakar pojedemo v sprevedu do srenjske hiše. Pred njo bo osrednja proslava s kulturnim programom, v katerem bodo po govoru predstavnice društva nastopili godba na pihala Breg, mladi člani društva «Primorsko» z recitalom in Tržaški partizanski pevski zbor «Pinko Tomažič» pod vodstvom Oskarja Kjudra s partizanskimi in delavskimi pesmimi v številnih jezikih.

Včeraj in danes v Grljanu mednarodno srečanje Socialisti in krajevnne uprave v zgodovini

Odnos med levico in krajevnimi upravami v Evropi od konca 19. stoletja do druge svetovne vojne je tema mednarodnega zgodovinskega seminarja, ki se je pričel včeraj in se ba zaključil danes zvečer v grljanskem hotelu Adriatico. Prireditelj srečanja je Socialistični inštitut za zgodovinske študije, pobuda pa poteka pod pokroviteljstvom ministrstva za kulturno in naravno bogastvo in tržaške pokrajine, ter ob pristopu Zveze evropskih socialističnih strank.

Študijsko srečanje se je pričelo že včeraj zjutraj, ko sta prisotne pozdravila docent na univerzi v Padovi Angelo Ventura, ki je spregovoril v imenu organizatorjev in opravičil odsotnost predsednika Inštituta, Giorgio Spinija ter akademik in občinski odbornik Arduino Agnelli. Slednji je nakazal vsebinske smernice srečanja, katerega namen je poglobiti zgodovinski razvoj mednarodnega socialističnega gibanja z različnih zornih kotov.

Glavna tema seminarja je vsekakor soudeležba socialistov in delavskega gibanja pri administrativnem življenju in vodenju krajevnih uprav, kot pomembna zgodovinska izkušnja za levico. Kot je izhajalo iz včerajšnjih referatov, so ob koncu 19. stoletja v okviru nekaterih evropskih socialističnih gibanj reformisti v nasprotju z anarhisti in maksimalisti,

poudarili in uresničili potrebo po soudeležbi socialističnih predstavnikov pri upravnem življenju. Ta vključitev je potekala na osnovi izmenjave izkušenj in stališč med posameznimi socialističnimi gibanji v Evropi ter ob zavesti o pomembni vlogi komun in pozneje krajevnih uprav pri razvoju evropske demokracije. To ugotovitev je poudaril v svojem pozdravnem telegramu tudi predsednik ministrskega sveta Bettino Craxi, ki je podčrtal mednarodni pomen srečanja. Svojo odsotnost pa sta o-

pravičila deželni odbornik Bertoli ter senator Triglia.

O vlogi socialističnega gibanja v okviru krajevnih uprav ter socialni in upravni politiki, so nato spregovorili znani predstavniki evropskega akademikega sveta: Maurizio degli Incenti iz Firenc, Adelheid von Saldern iz Hannovra, Patrizia Dogliani iz Turina, Richard Roberts iz Sussexa, Lars Waessman iz Stokholma, Maurizio Punzo iz Milana ter Paola Furlan iz Bologne.

Pomen srečanja, ki se bo zaključilo danes zvečer, je vsekakor predvsem političnega značaja, saj gre tudi za priložnosti soočanja med številnimi predstavniki in preučevalci socialističnega gibanja v Evropi. Pobuda, ki je sicer mednarodnega značaja, pa, na žalost, kljub temu, da poteka v Trstu ne posveča niti manjšega prostora krajevni zgodovini in sedanjosti stvarnosti mesta, namenoma pa je seminar posvečen le ožjemu krogu poslušalcev.

Natečaj za kletarje in vinogradnike: čas je še danes

Danes, 1. oktobra, bo nepreklicno zapadel rok za predložitev prošenj za sodelovanje na nagrajdnem natečaju za vinogradnike in kletarje iz tržaške občine, ki ga je razpisala trgovinska zbornica. Zamudniki naj zato pohitijo, saj imajo le še nekaj dni časa. Zglasijo naj se v uradih Kmečke zveze, ki jim bo nudila vso pomoč; prošnje morajo biti izpolnjene na kolokovanem papirju, na njih pa morajo biti navedeni naslednji podatki: priimek in ime prijavitelca, stanovaljski naslov, površina njegovega gospodarstva, približna površina vinograda ali število trt ter še po-

Predvidene so naslednje denarne nagrade: ena prva nagrada v višini 100.000 lir, tri druge nagrade po 500 tisoč lir, šest tretjih nagrad po 250.000 lir, osem četrtih nagrad po 150.000 lir, ter pet petih nagrad po 100.000 lir.

Intervju s prof. Kalinškom, vodjo travmatološke klinike v Ljubljani

«Vsak laik bi moral poznati osnove prve pomoči»

V Trstu je te dni v teku vsedržavni kongres zdravnikov, specializiranih za hitro pomoč. Organizatorji so letos posvetili precejšnjo pozornost tudi vprašanju civilne zaščite, o kateri teče v zadnjih mesecih bogata razprava, tudi zato, ker dela Italija v tem oziru šele prve korake. Kot poročevalca o organizaciji zdravstvene pomoči pri katastrofah in torej o vprašanju, ki je tesno povezano s civilno zaščito, so organizatorji povabili profesorja I. Kalinška, docenta za prvo pomoč na medicinski fakulteti in vodjo travmatološke klinike v Ljubljani, za katerega je značilna bogata izkušnja na tem področju. Prosil smo ga za kratek intervju.

Prof. Kalinšek, služba prve pomoči je v Italiji, z nekaterimi izjemami, precej pomanjkljiva. Za prevoz ranjenca ali obolelega skrbi Rdeči križ, ki je zasebna organizacija, zdravniki, ki so pri njej zaposleni, pa so v glavnem diplomirani študentje brez zaposlitve. Tudi v primeru zdravnikov z daljšim delovnim stažem ne gre za strokovnjake, s specifičnimi izkušnjami. Kako je v Sloveniji?

Za urgentne primere imamo pri nas organizirano tako, da paciente prevažajo na ustrezne bolnišniške oddelke reševalci z reševalne postaje, ki

pa je v sklopu bolnišnice, oziroma kliničnega centra. V reševalnem avtomobilu je poleg šoferja medicinski tehnik, to se pravi srednje izobražen medicinski strokovnjak. Če je javljeno, da gre za hujšo poškodbo, pa gre v rešilec tudi zdravnik z urgentnega bloka, ki je strokovno visoko specializiran za hitro pomoč. Sicer pa zdravstvena služba v Sloveniji stremi za tem, da bi vsak občan lahko dajal prvo pomoč, kajti največkrat se zgodi, da je pri nenadnem obolenju ali v prometni nesreči prvi na mestu laik. Ko pride strokovna pomoč, je večkrat za ranjenca že prepozno.

V katerih primerih bi lahko laik res učinkovito pomagal?

Predvsem v primerih zastoja dihanja, ko bi vsak moral poznati osnove umetnega dihanja z usti, ali če to ni mogoče, ročno tehniko umetnega dihanja. Potem v primerih nezgosti, ko se poškodovanec ali nenadno oboleli lahko zaduši in ga je treba položiti v pravilno lego, pa v primerih hudih krvavitev, ko bolnik lahko izkrvavi, če se krvavitve ne zaustavi. To so primeri, ko pride ponesrečenec ob življenje, preden mu lahko strokovno pomagamo.

Kako pa uresničujete to izobraževalno plat?

Organizacija Rdečega križa prireja tečaje prve pomoči in to na široki osnovi, tako, da bi vsak najmanjši kraj, vsak zaselek, imel ekipo izvežanih ljudi za prvo pomoč. Ekipo naj bi bila na razpolago dan in noč. To je obenem že osnova civilne zaščite.

Pa smo že pri temi vašega predavanja. Kako je organizirana civilna zaščita, ko potres, poplava ali eksplozija, pa tudi vojni napadi, iznenadijo prebivalstvo?

Če se to zgodi v delovni organizaciji ali zaselku, so že tam ekipe prve pomoči, ki začno reševati in oskrbovati ranjene. Potem pa logično prihitijo še druge tehnične ekipe civilne zaščite in zdravstvena služba. V takih primerih veliko pomaga tudi vojska s svojimi ekipami. Vsekakor osnova civilne zaščite je v tem, da se ljudje pripravijo na trenutke, ko si je treba sami pomagati in se sami zaščititi.

Kako si različne ekipe porazdelijo delo?

So ekipe prve pomoči, gasilske ekipe, epidemioške ekipe in podobno. Vsaka teh ekip ima svoj delokrog in svoje dolžnosti, ki so seveda koordinirane. V svojem predavanju v Trstu

pa posredujem predvsem informacije o ekipah prve pomoči. O tem, kako so opremljene, kaj je njihova naloga, kako delajo v urgentnih primerih, kako naj pripravijo žrtve za transport, še posebno v primerih, ko ga je treba improvizirati. Torej nosila, imobilizacija, organizacija mobilnih bolnic, kirska oskrba najpotrebnejših itd.

Katere so največje težave reševalcev v teh hudih primerih?

Tako kot vedno v urgentnih primerih: čas. S pravočasnim posegom se prepreči smrt, hujše obolenje, razširjanje epidemij, paniko.

V GLINŠČICI Razstava o akciji za obnovo cerkvice

V obnovljeni cerkvi na Pečah v Glinščici bodo danes, ob 11. uri odprli fotografsko razstavo o prostovoljni akciji za obnovo tega svetišča. Namen te razstave je prikazati širšemu občinstvu uspešno delo prostovoljcev. Razstava bo odprta dva meseca, ogled bo možen ob nedeljah med 10. in 12. uro.

Z dokumentom o predvolilnem nasilju po naših vaseh KPI ponovno prijavila sodstvu rovarjenje tržaških fašistov

Po predvolilnem razsajanju tržaških škvadrstov po naših vaseh je KPI prijavila dokumentiran dosje, v katerem so podrobno opisani dogodki, ki so sprožili med Slovenci in demokrati odločen protest in zaskrbljenost. Opisani so »volilni shodi« Grilza, Giacomellija in njunih kameradov v Bazovici. Bil je 4. junij. Zalitve, fizični napadi, sramotne parole in provokacije so se po tistem datumu nadaljevali na Proseku, v Nabrežini, v Dolini, ponovno v Bazovici in slednjič v Lonjerju. Tu je 18. junija fizično nasilje fašistične drhali doseglo višek. Ob številni prisotnosti sil javnega reda so Grilz in ostali pretepli in ranili več domačinov, nato pa nemoteno izpejali »volilni shod«.

O dokumentu, iz katerega jasno izhaja obtožba, da gre za dejavnost tolpe, ki se kontinuirano združuje v zločinske namene, obenem pa tudi opozarja na odgovornosti sil javnega reda, smo obširno pisali in ga predstavili pred časom. Novost pa je le v tem, da ga je pokrajinski tajnik KPI Tonec v imenu federacije včeraj uradno predložil glavnemu državnemu pravdniku Gustapanju. O tem smo se pogovorili s Tonelom.

VRP.: »Naj direktno vprašam: zakaj šele sedaj?«

ODG.: »Čakači smo na razplet preiskave, ki jo je državno pravdnštvo uvedlo na osnovi naše prijave z dne

26. maja, ko smo izročili dokumentacijo o teroristični dejavnosti fašistične tolpe v Trstu in zadnjem desetletju. Še posebno pa smo čakali na razvoj dogodkov po srečanju s predstavnikom državnega pravdnštva z dne 22. junija. Takrat sem se zanimal za postopek glede prijave, obenem pa sem tudi zahteval poseg sodstva v zvezi z znanimi dogodki po kraških vaseh. Opozoril sem tudi na odgovornosti sil javnega reda, ki niso posegle ne v trenutkih, ko so prisostvovala kaznivemu dejanju, niti potem. Da sploh ne govorimo o preprečitvi izgrediv in zaščiti demokratičnega reda in slovenske narodnostne skupnosti, ki je bila tarča fašističnih napadov. Žal smo čakali zaman, kajti odziva ni bilo.«

VRP.: »Kaj je izjavil namestnik državnega pravdnika na omenjenem srečanju v juniju?«

ODG.: »Njegove besede sem tolmačil v smislu, da je sodstvo glede našega prvega dosjeja uvedlo preiskavo in da bo torej začelo z izpraševanji, preverjanji, pač z dejavnostjo, ki je v njegovi pristojnosti. Kolikor pa mi je dano vedeti, se to ni zgodilo. Za sodna obvestila na račun kogarkoli nisem slišal. Vem pa, da so neke zapiski, oziroma poročila, ki jih je o junijskih dogodkih naredila policija in v katerih je baje prijava na račun neznancev, vendar ne vem

za vrsto kaznivega dejanja. Če je to res, bi dejstvo ocenil kot zasmehovanje prizadetih domačinov, pa tudi vseh nas, ki smo na lastne oči videli potek dogodkov.«

VRP.: »Mislite, da bo ponovna uradna prijava le učinkovita?«

ODG.: »Prevrtniško dejavnost tržaških fašistov je treba preprečiti. Njihovi nameni, ustrahovanje Slovencev in kaljenje prijateljskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo, so nasproti demokratičnim načelom in interesom italijanske države. Če ne bo sodstvo poseglo, bomo predložili predsedniku Pertiniju, kot najvišjemu predstavniku sodstva, prijavo na račun sodstva in sil javnega reda, ker niso izpolnjevali svojih dolžnosti. O tem koraku se je letos poleti ugodno izrekel tudi predsednik enotnega pokrajinskega antifašističnega odbora Clari- (nf)

● Drevo ob 19.30 bo na sedežu KPI na Kolonkovcu (Ul. Costalunga 161) skupščina partizanov, aktivistov in simpatizerjev VZPI - ANPI s Kolonkovca.

● Predsednik deželne sveta Furlanije - Julijske krajine Turello je včeraj sprejel na vljudnostnem obisku častnega konzula Zvezne republike Nemčije v našem mestu Roberta Hausbrandta.

Analiza primerkov rib ki so »zašle« v kanal

V posebnem inštitutu za zoologijo in profilakso pri Padovi so včeraj analizirali primerke rib, ki so jih v tako veliki količini ulovili prejšnji ponedeljek v kanalu pod Rusim mostom, kamor so iz še neznanih vzrokov zašle. Po neuradnih vesteh kaže, da izvedenci niso našli v poginulih ribah nobenih sledov bakterioloških ali parazitskih bolezni, za katere naj bi bilo krivo onesnaženo morje. Za točnejše rezultate analiz pa bo treba počakati na prihodnje dni.

Nenavadni pojav pod Rusim mostom je sprožil v javnosti precejšnjo zaskrbljenost in tudi alarmizem, ki pa je po mnenju odgovornih oblasti povsem neupravičen. Zdravstveni urad tržaške pokrajine je tako sporočil, da so vse ribe, ki so na prodaj v glavni ribarnici in tudi v ostalih mestnih ribarnicah podvržene posebni kontroli in da se stopnja onesnaženosti morja v Tržaškem zalivu v teh dneh ni spremenila na slabše. Vsekakor pristojni organi spominjajo, da je ribolov v tržaškem pristanišču in tudi v nekaterih predelih zaliva (z'asti ob obali) še vedno strogo prepovedan.

Pri Sv. Jakobu baklada za mir

V okviru praznika komunističnega tiska, ki se odvija te dni pri Sv. Jakobu bodo drevo ob 19. uri priredili baklado za mir. Sprevod bo krenil s trga na Sv. Justo do Sv. Jakoba, kjer bosta govorila Arturo Calabria in Paola Starz. Baklado organizira sekcija KPI od Sv. Jakoba in Sv. Vida. Zvečer bo za ples poskrbel »Radio Trieste popolare - Trst ljudski val«.

Nevšečnosti zaradi stavke železničarjev

Od 21. ure drevo do 21. ure jutri bo stajkalo strojevodniško osebje zaposleno pri skladiščih lokomotiv v Trstu, Vidmu in Pontablju. Vodstvo državnih železnic zato opozarja, da bo lahko prišlo do zamud ali ukinitve nekaterih vlakov.

Vlake bodo, v mejah objektivnih možnosti, zamenjali z avtobusnimi programi, da ne bi tako preveč oškodovali potnikov. Vodstvo državnih železnic obvešča potnike, naj pozorno sledijo sporočilom o voznem redu na posameznih postajah.

Pozor na preglede plinskih aparatov!

Podjetje ACEGA obvešča porabnike, da opravljajo te dni neznane osebe po stanovanjih nedovoljene preglede plinskih aparatov. Občinsko podjetje opozarja, da imajo uslužbenci podjetja ustrezne dokumente, ki res dokazujejo, da so v službi pri podjetju in svetuje porabnikom, naj ob podobnih obiskih zahtevajo ob osebe, ki hoče opraviti pregled, naj jim pokaže ustrezen dokument.

Nova trgovina v Ul. Carducci

V Carduccijski ulici št. 17 imamo novo trgovino visokomodnega ženskega perila: »Folies Bergeres«. Odprla jo je mlada Tatjana Smerdelj, članica Slovenskega deželnega gospodarskega združenja. Poprej je delala v zlatarni, ki jo ima njena mama Nada Košuta Smerdelj v Ul. Valdirivo št. 36, pa se je odločila, da tudi sama poskusi. Tembolj, ker bi gospodarska kriza prodaje takšnega blaga ne smela prizadeti, kot je zatrnila sama Tatjana. Tudi že precej odjemalcev ima. Kar pogumno naprej.

Nova zlatarna na Opčinah

Pri Malalanovih na Opčinah je bilo v petek veliko slavlje: Zvonko Malalan je na Narodni ulici, blizu openskega tramvaja, odprl novo zlatarno in urarno. Trgovina je okusno, moderno opremljena; dela za prenovitev je opravila specializirana tvrdka iz Milana. V novi zlatarni bodo pod večšo očetovo roko poslovali njegovi trije sinovi, še vedno pa bo odprta tudi stara zlatarna na Proseški ulici.

Petkovega odprtja se je udeležilo veliko število domačinov in prijateljev, prisotna pa sta bila tudi ravnatelj Slovenskega deželnega gospodarskega združenja Vojko Kocjančič in načelnik obrtniške skupine združe-

nja, ki je v pozdravnem nagovoru zaželel družini Malalan še veliko uspeha v poslovanju.

● Kulturni krožek »Il Carso« priredi v nedeljo v Boljuncu 15. risarski ex tempore »Oktoberški Kras«.

Po dolgi bolezni nas je zapustila naša draga

**Giovanna Zuccoli
vd. Rupel**

Pogreb bo danes, 1. oktobra, ob 12. uri iz cerkve na Proseku.

Žalostno vest sporočajo sin Gianco z družino, sestra Marija in Valeria, brata Pepi in Remigio z družinama, vsaki in svakinje, vnuki in drugo sorodstvo.

Trst, 1. oktobra 1983

(Pogrebno podjetje Ul. Zonta 3)

Po pogrebu naznanjamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustila naša draga mama in sestra

**Dorica Laharnar
por. Spinelli**

Žalujoci: hčerka Milvia, sin Vinicio, brat Kardo in drugo sorodstvo.

Torviscosa, Križ, 1. oktobra 1983

1.10.1978

1.10.1983

Ob 5. obletnici smrti drage

Emilije Zobec vd. Kuret

se je z ljubeznijo spominjajo

SVOJCI

Bojunec, 1. oktobra 1983

Naš Aldo Brus odšel v pokoj

Sinoči je odšel v zaslužni pokoj naš Aldo Brus, strojni mojster, ki je zadnjih 24 let vse noči prisostvoval rojstvu našega dnevnika. Njegovo slovo od dela so pozdravili dolgoletni delovni tovariši, pa tudi kolegi, ki so že pred njim ob izteku delovne dobe zapustili delovna mesta v našem podjetju.

Aldo, po rodu iz Barkovelj, se je že kot petnajstletni fant zaposlil, takoj po osvoboditvi, v takratni tiskarni Consorziale, od leta 1953 pa je postal tiskar in član zadruga, ki je upravljala tiskarno Graphis v Ul. Sv. Franciška. Tu je delal šest let, vse dokler ni prestopil k naši tiskarni v Ul. Montecchi.

Aldo se v pokolu ne bo dolgočasil: »Pomagaj bom, kot sedaj, v kuhinji, saj je moja žena še zaposlena«, pravi, proste urice pa bo prebil v očetovem vrtu v rodnih Barkovljah ali v družbi prenovljene barkovljanske godbe, pri kateri vestno igra činele.

Tržaški oktet v Trevigliu

Pevci Tržaškega okteta so danes zgodaj jutraj odpotovali v Treviglio (Milan), kjer se bodo nocoj udeležili 10. zborovske revije »Città di Treviglio«. Revijo organizira tamkajšnji zbor ICAT, s katerim se je Tržaški oktet spoprijateljil na Tretjem mednarodnem pevskem festivalu v Clusoneju maja lanskega leta.

Za nocojšnjem nastop je umetniški vodja Janko Ban pripravil krajši izbor polifonskih, ljudskih in umetnih skladb slovenskih skladateljev ter dve pesmi iz oktetovega mednarodnega repertoarja.

● Na sedežu v Ul. Cologna 30 se bo v sredo, 5. oktobra, ob 19. uri sestel rajonski svet za Kolonjo in Skorkljo.

● Združenje Italija - SZ sporoča, da so do 12. oktobra odprta vpisovanja v tečaj ruskega jezika. Vse informacije nudi tajništvo organizacije v Ul. Torrebiana 13 (tel. 60158) vsak delavnik, razen ob sobotah od 17. do 19. ure.

Kozmopolitska in iznajdljiva Tržačanka

Agenti letkega oddelka so prijaviili sodstvu 50-letno Tržačanko Franco Mole, ki običajno stanuje v Parizu ali v Švici. Po podatkih policije iz Londona je v prejšnjih dneh zamenjala v tamkajšnjih menjalnih uradih tri ponarejene čke v vredosti okrog 800 tisoč lir in se pri tem poslužila tudi ponarejenih potnih listov.

SLOVENSKO
STALNO
GLEDAIŠČE
V TRSTU

razpisuje

ABONMA ZA SEZONO 1983/84

Dušan Jovanovič: VOJAŠKA SKRIVNOST, režija Slobodan Unkovski
Edward Albee: GOSPA IZ DUBUQUA, režija Dušan Mlakar
Dušan Kovačević: RADOVAN TRETJI, režija Boris Kobal
Brendan Behan: TALEC, režija Mile Korun
Peter Shaffer: AMADEUS, gostovanje SLG Celje
Mihail Bulgakov: MOLIÈRE, gostovanje Drame SNG Ljubljana

Vpisovanje abonmajev ob delavnikih do 5. oktobra od 10. do 12. ure ter od 18. do 20. ure pri glavni blagajni KULTURNEGA DOMA, Ul. Petronio 4.

Nadaljuje se vpisovanje v Baletno šolo SSG v dopoldanskih urah v KULTURNEM DOMU.

NASI PROIZVODI TRAJAJO DALJ CASA

**PETROLCHIMICA
ADRIATICA**

F. MALE

Tekoča goriva za ogrevanje

Pogonska goriva

Dodatki gorivom

Maziva

SERVIZIO

TOTALCOMFORT

TRST - DOMJO 145 - TEL.: 817395 - 824400

Z nastopom dua Balžalorsky-Terbovc

Uspešen in spodbuden začetek Openskih glasbenih večerov

V četrtek, 29. septembra, je bil v Prosvetnem domu na Opčinah otvoritveni koncert «Openskih glasbenih večerov», ki jih organizira SKD Tabor. Tokrat sta nastopala mlada izvajalca, violinist Volodja Balžalorsky iz Ljubljane in pianist Edi Terbovc iz Zagreba, ki imata za seboj komaj dveletno dobo skupnega sodelovanja. Do sedaj je duo s precejšnjim uspehom nastopal v glavnem po Jugoslaviji - Zagrebu, Ljubljani, Reki, Izoli itd. — snemala pa sta tudi za ljubljansko in zagrebško RTV.

Glasbeni večer sta pričela s Sonato za violino in klavir v D - duru Dore Pejačević, ene izmed redkih skladateljic, znane predvsem po komornih delih ter godalnih kvartetih. Za delo te hrvaške avtorice so značilne, v začetku 20. stoletja nekoliko zakasnele, novoromantične primesi. Odlika skladbe je melodioznost, ki pa včasih od daleč meji na že znane motive, ki jih spretno preokrene v drugo smer. V tretjem stavku sonate pa se je skladateljica poslužila, čeprav skoraj neopazno, nekaterih jazzovskih elementov.

Sledila je Sonata št. 2 v A - duru (Op. 100) Johanna Brahmsa, ki se ga letos, ko poteka njegovo jubilejno leto (150 let rojstva), zaslužno spominjajo v vseh glasbenih krogih.

Mlada koncertanta sta trenutno za Brahmsova dela najbolj pripravljena, saj sta uspešno zastopala Jugoslavijo v Hamburgu, na mednarodnem tekmovanju posvečenem temu avtorju.

Zadnja na sporedu je bila Sonata v A - duru, delo francoskega skladatelja Cesara Francka (1822-1890).

Poslušalce je izvajanje dua Balžalorsky - Terbovc zelo navdušilo, saj se ploskanje ni poglelo, dokler nista zaigrala še dodatne skladbe — odločila sta se za Brahmsov scher-

zo, ki je veselo sklenil večer. Čeprav ima duo za seboj razmeroma kratko koncertantsko kariero, je kljub temu tehnično in glasbeno že zelo ugleden. Pobuda SKD Tabor za te glasbene koncerte je vsakomur priporočljiva, le škoda, da se na vabilo ni odzvalo več poslušalcev. Priporočamo se torej za številnejšo udeležbo na naslednjih koncertih, ki vsakomur nudijo možnost, da odkrije kaj novega v glasbenem svetu.

H. J.

S komedijo «Piknik s tvojo ženo»

Slovensko kulturno društvo z Reke bo drevi gostovalo v Bazovici

«Piknik s tvojo ženo» je naslov komediji, s katero se nam bo drevi v Bazovici predstavila dramska sekcija Slovenskega kulturno - pro-

svetnega društva Bazovica z Reke. Vsebinska komedija je preprosta saj obravnava sodobne probleme v družini in ženske težnje k emancipaciji.

Kot novost pa naj omenimo, da se tretjina komedije odvija v dvorani, med gledalci. Komedijo je napisal Andrej Jelačin, režiral pa jo je Vlado Kukmirovič.

Kulturno društvo «Lipa» goji že vrsto let prijateljske stike s slovenskim društvom na Reki, ki nosi ime prav po Bazovici. Letos junija meseca je gostoval na Reki mešani pevski zbor «Lipa», ki je bil deležen res prisrčnega sprejema in prav na tem srečanju so se dogovorili za današnje gostovanje v Bazovici.

Tako kulturno društvo «Lipa» iz Bazovice, začena novo sezono z gostovanjem Rečanov. Prepričani smo, da se bodo vaščani odzvali vabilu in si ogledali predstavo na kateri ne bo manjkalo smeha in prijateljske razvedrila.

Na sliki: Dalija Rot in Alojz Usenik, ki igrata glavni vlogi v Jelačinovi komediji.

SKD BARKOVLJE

priredi

JUTRI, 2. oktobra, v društvenih prostorih, Ul. Cerreto 12

TRADICIONALNI PRAZNIK KARAMALOV

Postregli vam bodo z ribami, «fancelji z dušo», domačim pecivom, dobro kapljico in drugim. Začetek ob 16. uri.

Vabljeni!

Čestitke

DEBORAH COLJA praznuje danes rojstni dan. Vse najboljše ji želijo mama, tata in sestra Ivana.

Danes praznuje svoj 10. rojstni dan naš bratranec DAVID. Da bi bil vedno priden in vesel mu voščita Aljoša in Alenka.

Izleti

Zveza žena - Bani organizira v nedeljo, 9. oktobra, avtobusni izlet na Gardsko jezero. Razpoložljivi je še nekaj prostih mest v drugem avtobusu. Vpisuje Avgusta Malalan, tel. št. 212863.

Združenje Union, Podlonjer in Sv. Ivan priredi enodnevni izlet 9. oktobra v Goriška Brda na sladko vino. Informacije vsak torek in četrtek od 17. do 19. ure v Ul. Valdirivo 30/II. nadstr., tel. 64459 ali 732858.

SPDT obvešča, da je jutri, 2. oktobra, odhod avtobusa v Zabnice na slovesnost otvoritve planinskega doma Mangart ob 7. uri izpred sodnijske palače.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

Vpisovanje in prva vaja otroškega zbora F. Venturini bo danes, 1. oktobra, ob 14. uri v kulturnem centru A. Ukmar-Miro pri Domju. Vabljeni vsi otroci, ki jim je petje všeč.

KD Lipa vabi danes, 1. oktobra, ob 20.30 v Bazoviškem domu na gledališko predstavo «Piknik s tvojo ženo» v izvedbi KD Bazovica z Reke.

Odslek otroške folklore KD Rdeča zvezda sporoča, da bo prva vaja za mladince, ki obiskujejo srednjo šolo, danes, 1. oktobra, ob 15. uri v telovadnici osnovne šole L. Kokoravec - Gorazd v Saležu. Vabljeni!

KD Primorsko - Mačkolje priredi ob 40-letnici požiga vasi in v spomin na usmrtni 11 vaščanov spominsko svečanost jutri, 2. oktobra, s pričetkom ob 14.30 pri spomeniku padlim v Mačkoljah. Odtod bo sprevod krenil do občinske hiše, kjer se bo svečanost nadaljevala. Program: pozdravi in govor, recital v izvedbi članov KD Primorsko, igrala bo godba na pihala Breg in koncert TPPZ P. Tomažič. Poskrbljeno bo za partizanski golaž in pristno domačo kapljico.

Razstave

Danes, 1. oktobra, ob 19.30 bo v galeriji «G. Romani» v Ul. Foscolo 40/a otvoritev razstave slikarja Grahama Sutherlanda. Slikarja bo predstavila prof. Luisa Crusvar. Razstava bo odprta do 15. oktobra.

Danes, 1. oktobra, ob 18. uri bo v galeriji «Sant'Elena» v Ul. degli Artisti 2 odprtje razstave slikarja Lucia Covre. Razstava bo odprta do 10. oktobra.

Razna obvestila

Glasbena matica obvešča, da bo v ponedeljek, 3. oktobra, ob 11. uri na sežu v Ul. R. Manna 29 tiskovna konferenca ob otvoritvi koncertne sezone 1983-84.

Glasbena matica obvešča, da bo prva vaja mlajšega otroškega pevskega zbora (vrtec) v ponedeljek, 3. oktobra, ob 16. uri v Dijaškem domu, Ul. Ginnastica 72. Vabljeni so tudi starši.

Glasbena matica obvešča, da bo prva vaja otroškega pevskega zbora v ponedeljek, 3. oktobra, ob 17. uri v Dijaškem domu, Ul. Ginnastica 72. Vabljeni so tudi starši.

Godba na pihala iz Rimanj obvešča, da je vpisovanje v glasbeno šolo danes, 1. oktobra, od 18. do 20. ure v Kulturnem domu in Rimanjih.

Slovenska gobarska družina - Trst priredi danes in jutri, 1. in 2. oktobra, V. razstavo svežih gob v Prosvetnem domu na Opčinah. Odprta bo nepretrgoma od 9. do 19. ure. Šole si jo lahko ogledajo v ponedeljek zjutraj.

KRUT sporoča, da sprejema prijave za sledeče interesne dejavnosti: telovadba, plavanje, balinanje, kegljanje, streljanje in šah. Vpisovanje in informacije na začasnem sedežu krožka v Ul. Montecchi 6/IV., tel. 795136, vsak dan, razen ob sobotah, od 9. do 12. ure.

polaganje in popravila parketa
Ekskluzivni zastopnik SYNTEKO
(lak za parket) v Trstu

Ul. S. Zenone 6 — Tel. 750-895

Gledališča

CANKARJEV DOM - Ljubljana

Razstave
Do 6. novembra (Sprejemna dvorana) arheološka razstava Kelti in njihovi sodobniki na ozemlju Jugoslavije.

Velika dvorana

Danes, 1. oktobra, ob 18. uri: Moški pevski zbor «Kaval» iz Sofije.

Srednja dvorana

Danes, 1. oktobra, ob 10. uri: Otroška matineja.

Okrogla dvorana

Danes, 1. t.m., ob 20. uri: Pavliha '83

CANKARJEV DOM

Program Video CD 83

Od danes, 1. do 9. oktobra, od 10. do 22. ure bodo prikazani programi videoumetnosti, video glasbe in eksperimentalne televizijske oddaje.

PRIMORSKO DRAMSKO

GLEDALIŠČE

Danes, 1. oktobra, ob 20. uri: W. Shakespeare «Troilus in Kresida». Predstava za abonma S - sobota in S - petek B ter izven v veliki dvorani Kulturnega doma v Novi Gorici.

Mladinski oder

V ponedeljek, 3. oktobra, ob 11. uri: J. Gabrowski «Volk in kozlički». Predstava za osn. š. Branik.

Kino

Ariston 19.30-22.00 «Nostalghia». Režija A. Tarkovski. Ob 21.30 srečanje s filmskim igralcem Eriandom Josephsonom.

Eden 17.00 «Al bar dello sport». Lino Banfi.

Fenice 17.00 «Flashdance». M. Nouri.

Nazionalna Dvorana št. 1 15.45 «Superman III».

Dvorana št. 2 15.30 «Love - Adolescenza perversa». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 3 16.30 «Zombi Antropophagus».

Grattaciolo 16.30 «Tuono blu».

Mignon 16.30 «Dolce e selvaggio».

Aurora 17.00 «48 ore».

Capitol 17.00 «The Blues brothers».

Radio 15.30 «Vibrazione sessuale». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Vittorio Veneto 15.30 «Il verdetto». P. Newman.

Moderno 17.00 «Porky's 2, il giorno dopo».

Lumiere 16.00 «Storie di ordinaria follia». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Koncerti

V ponedeljek, 3. oktobra, ob 20.30 v katedrali sv. Justa bo nastopil zbor «Cappella civica» iz Trsta. Dirigent Giuseppe Radole, organist Marco Sofianopulo.

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 1. oktobra
SEVER

Sonce vzide ob 6.02 in zatone ob 17.47
— Dolžina dneva 11.45 — Luna vzide ob 24.00 in zatone ob 15.25.

Jutri, NEDELJA, 2. oktobra
MIRNA

Vreme včeraj: temperatura zraka 21,6 stopinje, zračni tlak 1015,3 mb ustaljen, veter 5 km na uro zahodnik, vlaga 60-odstotna, nebo skoraj jasno, morje skoraj mirno, temperaturo morja 21,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Erica Faverio, Elisa Robich, Sharon Cerniani, Martine Radamakers, Matteo Dimai, Federico Malavenda, Piero Sabbadin, Borna Puškarić, Federica Alessandrini.

UMRLI SO: 84-letna Maria Urbanic por. Ersetti, 74-letna Francesca Sandrin vd. Lonza, 72-letni Federico Antonini, 57-letna Giovanna Zuccoli vd. Rupel, 77-letni Giorgio Zorn, 74-letna Anita Schwaigel vd. Martucci, 74-letna Silvia Maiola por. Paolini, 42-letni Alceo Blasizza.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Trg Cavana 1, Trg Giotti (S. Francesco) 1, Largo Osoppo 1, Ul. Zorutti 19, Prosek, Milje (Lungomare Venezia 3).

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)

Trg Oberdan 2, Ul. T. Vecellio 24.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)

Trg Oberdan 2, Ulica T. Vecellio 24

Prosek, Milje (Lungomare Venezia 3).

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 9171, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrezina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 209-197.

MEHANIČNA DELAVNICA

«ROZZOL»

Sergio Fortunati

Pregledi in popravila vozil
Elektronsko uravnoteženje koles
Pregled motorjev

TRST

Ul. M. D'Angeli 13

Tel. 734233

Pooblaščen prodaja

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

UVOZNO-IZVOZNO podjetje v Gorici nudi zaposlitev sposobnemu in dinamičnemu moškemu. Pogoji: opravljene vojaške obveznosti, starost ne preko 35 let, večletna praksa na trgovinskem področju, znanje slovenščine in italijanščine, pripravljenost opravljati krajša ali daljša poslovna potovanja po Italiji. Ponudbe pošljite na upravo PD v Gorici.

ISCEM v najem ali za morebitni kasnejši odkup veliko stanovanje v centru ali v predmestju Trsta. Telefoni-rati po 20. uri na 945161.

ABSOLVENTKA na univerzi z raznovrstno delovno izkušnjo in z veseljem do dela, išče zaposlitev v kakem uradu, tvrdki ali organizaciji. Pismen: ponudbe na Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, Trst — pod šifro «Zaposlitev».

OBČINA DEVIN - NABREZINA išče za takojšnji sprejem v službo osebe s kvalifikacijo splošne(ga) bolničar-ke (ja), ki jo/ga bo dodelila Domu za ostarele «Bratov Stuparich» v Sesljanu. Začetna neto plača približno 6.000 lir m sečno. Rekviziti: — starostna meja najmanj 18 in največ 35 let, razen izjem, ki jih predvideva zakon; — italijansko državljanstvo; — spričevalo splošne(ga) bolničar-ke(ja). Interes-nti morajo županstvu (soba št. 20) predložiti prošnjo na navadnem papirju in v njej navesti osebne podatke in posest rekvizitov, ki so potrebni za sprejem v službo do 7. oktobra 1983.

PRODAM pet stolic, dvoje vrat, posteljo, nočno omarico in merilec za vino. Tel. 040/741670.

DAJEM v najem stanovanje v vasi Vrata pri Čepovanu. Tel. v večernih urah 6773395.

PRODAM Renault 17 TL, letnik '76 v dobrem stanju. Tel. 040/299457.

ZENSKA srednjih let nujno išče zaposlitev kot gospodinjka pomočnica. Eventualno sprejme v varstvo tudi otroke. Telefonirati v večernih urah na št. 225973.

Prispevki

V spomin na pok. Slavka Pirjevca darujeta Majda in Srečko Sedmak 20.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Ob 11. obletnici smrti Egona Puntarja darujeta Guerina in Milko Puntar 10.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

V spomin na Antona Pauletiča daruje Ivo Regent z družino 10.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

V spomin na Slavka Pirjevca daruje Karel Furlan 10.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Namesto cvetja na grob dr. Vladija Logarja darujeta Sonja in Karlo 50.000 lir za SD Sokol.

Ob 40. obletnici smrti brata Slavka daruje družina Sirca 50.000 lir za SD Sokol.

Francško Bogatec (Križ 8) daruje 30.000 lir za vzdrževanje spomenika v Križu.

Anica Košuta daruje 10.000 lir za vzdrževanje spomenika v Križu.

V spomin na vrstnico Marico Guštin darujejo 60-letniki iz Križa 60.000 lir za vzdrževanje spomenika v Križu.

V spomin na Ido Grilanc darujeta Marija in Justo Segina 10.000 lir za godbeno društvo Prosek.

V spomin na Stanka Simoniča darujeta Cvetka in Roberto 20.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na bratranca Stanka Simoniča darujeta Branko in Ana 20.000 lir za SKD Tabor in 20.000 lir za vzdrževanje spomenika na Opčinah.

V počastitev spomina Stanka Simoniča daruje prijatelj Drago Bucic 20.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na prijatelja Ivana Višnjevca - Visinija daruje dr. Sonja Mašera 50.000 lir za SPDT.

V spomin na Antona Pauletiča darujejo Berta, Stanko, Anica, Miro, Vojka, Ivan in Pepi Santin 40.000 lir za SD Primorje.

Franc Cravatini daruje 300.000 lir za KD F. Venturini.

V spomin na Viktorja Kureta daruje družina 50.000 lir za KD F. Venturini.

V spomin na Bruna Danjeluta daruje teta Marija 10.000 lir za popravilo cerkve sv. Jerneja.

Ob 4. obletnici smrti Justa Krevatina daruje žena 10.000 lir za vzdrževanje spom nika NOB na Opčinah.

MENJALNICA

vseh tujih valut

30. 9. 1983

Ameriški dolar	1.592.—
Kanadski dolar	1.290.—
Švicarski frank	748.—
Danska krona	165.—
Norveška krona	215.—
Švedska krona	202.—
Holandski florint	540.—
Francoski frank	196.—
Belgijski frank	27.—
Funt sterling	2.380.—
Irski sterling	1.860.—
Nemška marka	603.—
Avstrijski šiling	84.—
Portugalski eskudo	11.—
Španska pezeta	10.—
Japonski jen	5.—
Avstralski dolar	1.300.—
Grška dramma	14.—
Debeli dinar	12.50
Mali dinar	12.25

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA FILZI 10 - 61-446

FILM ■ FILM ■ FILM

Ureja Kinoateljje

Filmi na TV zaslonu

ANATRA ALL'ARANCIA ('75)

Režija: Luciano Salce. Glavni vlogi: Monica Vitti, Ugo Tognazzi. Italija 1, v nedeljo, 2. oktobra, ob 23.30.

Italijanska komedija z običajno zgodbo: on vara ženo, ona mu prizanaša. Vprašanje je samo po sebi umevno: ohraniti zakonski odnos. Salce je režiser nekaterih komercialnih uspešnic kot «Fantomini», medtem ko štejeta Monica Vitti in Ugo Tognazzi kot igralca tudi nekaj odličnih interpretacij, zlasti v začetkih kariere. Monica Vitti je po začetnem delu v gledališču mednarodno zaslovela v «tetralogiji» Antonionija. Tognazzi pa je igral v Ferrerijevih filmih, kjer se je uveljavil kot igralec.

VIZI PRIVATI, PUBBLICHE VIRTU' (1976)

Režija: Miklos Jancso. Igrajo: Laura Betti, Lajov Balatsovits, Franco Branciaroli, Terese Ann Savoy, Pamela Villorosi.

TV Koper, v ponedeljek, 3. oktobra, ob 22.15.

Pod dvomnim naslovom «Vročica sobotnega večera», prikazuje koprski televizija «paket» erotičnih filmov. Seveda ob sobotah večer, s ponovitvijo ob ponedeljkih ravno tako zvečer po 10. uri. S tem menda hoče ponoviti zmagojočo potezo izpred nekaj leti, ko v Italiji niso še obstajale privatne TV, in je TV Koper zaslovela zaradi «svobodnega» filmskega sporeda, ki si ga RAI ni mogla, recimo, privoščiti. Vendar z razcvetom zasebnega TV omrežja taka poteza ni več aktualna, ko pa pozno večerni in nočni programi privatnikov nudijo tudi podobne filme in spektakle. Po klasični «Black Emanuelle» prihaja nocoj in v ponedeljek na zaslon bistveno boljši: «Vizi privati, pubbliche virtù». Film je italijansko-jugoslovanska koprodukcija za režijo najbolj znanega madžarskega režiserja. Miklos Jancso je posnel zgodbo o tragediji v Mayerlingu z ironičnim pogledom na igro oblasti: nasprotovanje in odpor privedeta le do utrjevanja oblasti same.

IL MUCCHIO SELVAGGIO (1969)

Režija: Sam Backinpah. Igrajo: William Holden, Robert Ryan, Ernest Borgnine.

Telepadova, v četrtek, 6. oktobra, ob 20.30.

Premožni posestnik nastavi past tolpi roparjev. Zdesetkana skupina zbeži v Mehiko, kjer se pridruži regularni vojski in boju proti revolucionarjem. Skupaj napadejo vlek z ame-

riškimi orožjem. Ko pa vojaki zvejo, da jim je tolpa ugrabila zabojo orožja za revolucionarje, se hočejo maščevati. Med streljanjem pobijejo skoraj celo tolpo. Edini preživeli pa se bo pridružil bojevnikom Pancha Ville. Klasično delo western filma je Backinpah posnel 69. leta in s tem popolnoma sprevergel pravila žanra. Skupino zločincev zasleduje še bolj okrutna skupina plačancev, v službi tako imenovane oblasti, ki v resnici služi kapitalu. Običajna mitološka dimenzija Divjega zahoda izgubi vsak narativni pomen za drugačno, politično razsežnost vsebine. Ni naključje, da je film nastal prav 69. leta.

UN SACCO BELLO (1980)

Režija: Carlo Verdone. Igrajo: Carlo Verdone, Mario Brega, Renato Scarpa, Veronica Miriel.

RAI 1, v četrtek, 6. oktobra, ob 20.30.

Carlo Verdone, predstavnik nove generacije italijanskih komikov, je prvič stopil pred filmsko kamero pred tremi leti v lastni režiji. «Un sacco bello» je po njegovih besedah «socio-loška ironija rimskih tipov». V filmu odigra tri vloge: prvi je Enzo, prikupen playboy v tipičnem kroju. Skrbno pripravlja «turnejo» po vzhodni Evropi, lov na dekleta, seveda, ki jim je «v zameno» dovolj par najlonskih nogavic. Drugi je Ruggero hippy z dolgimi lasmi in žargonom klasičnih «cioè». Po vandrangu se vrne domov, kjer ga čaka dolga «pridiga» s strani staršev. Leo, tretji tip Rimljana, pa je plašljiv bedak, ki se znajde v neverjetnem obsevu «prevroče» španke.

Carlo Verdone

Beležke

NEWYORŠKI NEODVISNIKI IN MILANSKI FILMMAKERJI

Industrija filma je za marsikoga dobičkonosen posel, saj krožijo v tem svetu milijarde; honorarji igralcev in režiserjev imajo več ničel, dosti se govori o bajnih zaslužkih. Snemanje filma zahteva milijardne vsote; vsaj tam, kjer se film ponuja zgolj kot spektakel, komercialni spektakel. Režiser, ki se pravilom tržišča (in ne samo) ne podredi, ne more snemati filma, ali vsaj mu je delo zelo otežkočeno. Zaradi tega nastajajo skupine svobodnih avtorjev, ki ustvarjajo z omejenimi finančnimi sredstvi. Avtofinansiranje nudi svobodo pri delu, ne pa gotovosti, da bo projekt izpeljan v najboljših pogojih. V Bergamu, na letošnjem «Film mitingu» smo imeli priložnost gledati nekaj filmov sodobnih svobodnih avtorjev, ki bi jih drugače ne mogli videti, saj ne bodo dobili zlahka distributerja za predvajanje v kinodvoranah. Prilika je bila dvojna, ker so bili poleg bolj znanih newyorških avtorjev prisotni tudi italijanski, milanski filmmakerji, tako da je bila možna primerjava dveh podobnih načinov ustvarjanja. New-York: Jim Jarmouth, Susan Seidelman in John Sykes. Pod punkovsko vzdušje, eksistencialni nemir, ki privede mladeniča, da zapusti svetovno velenje za brezupni Pariz v filmu «Permanent vacation» (J.J.).

Emarginacija, vsakdanji trenutki neuklonljive Newyorčanke v filmu «Smithereens» (S.S.), ki je bil predstavljen tudi v Cannesu. Tretji film «Lian-na» (J.S.) je intimistična dokumentacija homoseksualnega življenja mlade žene. Milanski filmmakerji pa so: Silvio Soldini, Bruno Bigoni in Silvio Stel-la. «Paesaggio con figure» je film, ki hoče ustvariti atmosfero, brez pripovedi, s podobami, s sliko in z besedo. «Life» (skupno delo Bigonija in Stelle) pa pripoveduje: absurдна zgodba novinarja, ki se znajde v zanj zelo nevarni situaciji, ko pa ni ničesar zakrivil. Razlike med ameriškimi in milanskimi filmarji so velike: prvi izredno profesionalno, čeprav s skromnimi sredstvi ustvarjajo odlične filme, kjer je drugačno le to, da registrirajo aktualnosti z ostrim sodobnim pogledom, brez prevelikih prizanašanj morali ali konservativnim težnjam iskanja vmesne poti. Prihajajo iz New Yorka, ki je že samo po sebi mesto-ekstrem. Italijanski avtorji, diplomirani na humanističnih fakultetah, pa filozofsko uporabljajo stil črnega filma (film noir). Svet domišljije je idealen teren za ustvarjanje podobe posameznika, utopljenega v svet, kjer so «podobe» in prispodobe postale dominantne, naj bo to mesto, cesta, avtomobil ali pa katerikoli interier metropolitanskega tipa.

GROZDJE ZA VINO

SUPERORTOFRUTTICOLO — Trg Cagni 1

(zadnja postaja št. 19) TELEFON 81-03-21

SAMO IZBRANO BELO IN ČRNO GROZDJE

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 10.00 «Qui Squadra Mobile» - nadalj.
- 11.05 «L'inquilino del piano di sotto» - nadaljevanka
- 11.40 Sodobni umetniki
- 12.05 Moj prijatelj konj
- 12.30 Človek in glasba
- 13.30 DNEVNIK
- 14.00 Tedenska rubrika dnevnika 1
- 14.30 Športna sobota
- 16.30 Iz parlamenta
- 17.00 DNEVNIK 1 - Flash
- 17.05 Risanke
- 17.30 Glasbena oddaja
- 18.05 Izžrebanje loterije
- 18.10 Nabožna oddaja
- 18.20 Programi prihodnjega tedna
- 18.40 Italijanski režiserji: Katerinina poroka
- 19.45 Almanah jutrišnjega dne in Vremenske razmere
- 20.00 DNEVNIK
- 20.30 Fantastico 4: Oddaja povezana z novoletno loterijo
- 22.00 DNEVNIK
- 22.10 Italija v času vojne: bitke 1940-1942 - Tragedija na Donu
- 23.15 Košarkarsko prvenstvo A-1 lige
- 23.55 DNEVNIK 1 - Zadnje vesti

Drugi kanal

- 10.00 DNEVNIK dnevi
- 10.30 Programi prihodnjega tedna
- 10.45 «Allarme sul binario sud» - TV film

- 12.30 DNEVNIK 2 - Start
- 13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri
- 13.30 DNEVNIK 2 - Lepote Italije
- 14.00 Sola in vzgoja
- 14.30 «Adolescenza torbida» - Film Luisa Bunuela
- 16.25 «Il fantasma di casa Harrington» - TV film
- 17.25 Izžrebanje loterije
- 17.30 DNEVNIK 2 - Flash
- 17.35 DNEVNIK 2 - Šport
- 17.45 Nagrajevanje «Premio Italia 1983»
- 18.40 Inšpektor Derrick - TV film
- 19.45 DNEVNIK 2
- 20.30 «Segreto diplomatico» - nadalj.
- 21.30 «Ghiaccio verde» - film
- 22.25 DNEVNIK 2
- 23.25 Potovanje s «Cappello» - sulle ventitrè» - Zabavna oddaja
- 24.00 DNEVNIK 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

- 16.20 «Quegli animali degli Italiani» - nadaljevanka
- 16.55 «La carne e il diavolo» - film z Greto Garbo
- 18.25 Pregled programov tretjega kanala
- 19.00 DNEVNIK 3
- 19.35 Oddaja o kinematografiji
- 20.15 Programi prihodnjega tedna
- 20.30 Center Georges Pompidou
- 21.25 DNEVNIK 3
- 22.00 Divji konji - nadaljevanka
- 23.05 Jazzov klub

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 8.00 Poročila
- 8.05 Ciciban, dober dan
- 8.25 ZBIS - Jesenski veter
- 8.35 Čarodejev sin - nadaljevanka
- 9.05 Modro kot pisano otroška nanizanka
- 9.35 Hongkong-družinski portret dokumentarna oddaja
- 10.30 Medicina dela - izobraževalna oddaja
- 10.55 Zgodovina Slovencev v filmskih freskah
- 11.35 Poročila
- 17.15 Poročila
- 17.19 Propagandna oddaja
- 17.20 Jaz, Leonardo - dok. oddaja
- 18.15 Edward in gospa Simpsonova
- 19.10 Risanke
- 19.20 Cik cak
- 19.24 TV in radio nocoj

- 19.26 Zrno do zrna
- 19.30 TV dnevnik
- 19.55 Vreme
- 19.57 Propagandna oddaja
- 20.00 Pavlihov večer
- 20.50 Propagandna oddaja
- 20.55 Zrcalo tedna
- 21.15 Mister Roberts - film
- 23.15 Kronika video - CD '83
- 23.30 Poročila

Koper

- 17.30 Ciganske pesmi
- 18.00 Velika dolina - serijski film
- 19.00 Risanke
- 19.30 TV D - Vse danes
- 19.50 Trnova pot - TV nadaljevanka
- 20.30 Lucy in njeni - serijski film
- 21.00 London - dokumentarna oddaja
- 22.00 TV D - Nocoj
- 22.10 Privatni grehi, javne vrline - film

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

- 8.30 Dober dan Italija
- 9.00 Phyllis - TV film
- 9.30 Alice - TV film
- 10.00 Mary Tyler Moore - TV film
- 10.30 Lou Grant - TV film
- 11.30 Dan za dnem - TV film
- 12.00 Arcibaldo - TV film
- 12.30 Mala a odrasla Nell - TV film
- 13.00 Kosilo je pripravljeno nagradna igra
- 13.30 Ameriška družina - TV film
- 14.30 Film
- 17.00 Rekord - športna oddaja
- 19.00 Arcibaldo - TV film
- 19.30 T.J. Hooker - TV film
- 20.25 «Premiatissima» - glasbena odd. Vodijo: Johnny Dorelli, Amanda Lear in Nadia Cassini, sodelujejo Gigi Sabani in Gigi in Andrea

RETEQUATTRO

- 8.30 Ciao ciao - risanke
- 9.30 Ljubezen na podstrešju
- 10.00 Očka, dragi očka - TV film
- 10.30 «La vita che sognava» - film
- 12.15 Družina Bedford - TV film
- 13.15 «Padroncina Flo» - novela
- 14.00 Agua viva - novela
- 14.50 Športna rubrika
- 15.15 Mednarodni nogomet
- 16.30 «Vincente e piazzato»
- 16.45 Športne reportaže
- 17.20 Dr. Slumps in Arale - risanka
- 17.50 CHIPS - TV film
- 18.50 Dancin' days - novela
- 19.30 Quincy - TV film
- 20.30 «Sono fotogenico» - film
- 22.30 Nogomet

ITALIA 1

- 8.30 Risanke
- 9.15 Cara cara - novela
- 10.00 «Febbre d'amore» - TV nadalj.
- 10.45 Morilci - film
- 12.10 Hoganovi heroji - TV film
- 12.40 Življenje čarovnice - TV film
- 13.00 Šport: boks
- 14.00 Cara cara - novela
- 14.45 «Febbre d'amore» - TV nadalj.
- 15.30 Družina Lawrence - TV film
- 16.30 Bim, bum, bam - otroška serija
- 18.00 «La casa nella prateria» - TV film
- 19.00 Wonder woman - TV film
- 20.00 Charlie Brown - risanka

- 20.30 «Driver, l'imprendibile» - film
- 22.15 Šport: boks

TELEPADOVA

- 7.30 - 8.00 Risanke
- 8.30 «La legione del Sahara» - film
- 10.30 Kodeks 3 - TV film
- 11.15 Toma - TV film
- 12.00 Agent Pepper - TV film
- 13.00 Šport: catch
- 14.00 - 15.45 Risanke
- 16.00 Bonanza - TV film
- 17.00 Monjiro - TV film
- 18.00 - 19.00 Risanke
- 19.30 Glasbena oddaja
- 20.30 «Vedo nudo» - film
- 22.00 Šport: catch
- 23.00 «Rombo TV»
- 24.00 Film

TRIVENETA

- 7.30 Risanke
- 8.30 Detektivi - TV film
- 9.30 The Trials of O'Brian - TV film
- 10.30 TV film
- 11.00 «Asta occasionissima preziosa»
- 14.00 The Jeffersons - TV film
- 14.30 Vse o motorjih
- 14.30 TV film
- 16.00 Dražba
- 19.00 Hondo - TV film
- 20.00 Kodjak - TV film
- 20.30 TV film
- 21.00 «Ombre rosse» - film
- 22.30 «Dracula, il vampiro» - film

TELEFRIULI

- 11.45 Nagradno tekmovalje
- 12.00 «Insieme amiche mie»
- 12.45 TV dnevnik
- 13.00 TV film
- 14.00 Nogometno srečanje
- 15.45 Šolske vesti
- 16.00 Glasbena oddaja
- 16.45 «Spaziotto»
- 18.00 Zelena dežela
- 18.50 TV film
- 19.20 Horoskop
- 19.25 TV dnevnik
- 19.50 Nabožna oddaja
- 20.10 Nagradno tekmovalje
- 21.30 «Steppa» - film
- 23.10 Abat-jour
- 23.15 «Amanti crudeli» - film
- 00.45 Abat-jour

TELEQUATTRO

- 8.30 Povezava z oddajnikom Italia 1
- 19.00 Dogodki in komentarji

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Radijski mozaik: Kulturni dogodki; 8.40 Glasbena matineja; 9.00 Imena naših vasi; 9.15 Roman v nadaljevanjih (umetniško branje): Ivanka Hergold: «Nož in jabolko»; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Opoldanski zbornik: Glasbeni potpuri; 12.00 «Bom naredu st' zdice, čjer so včas' b'le» - glasnik Kanalske doline; 13.20 Glasba po željah; 14.10 - 16.00 Mladinsko popoldne: Otroški kotichek; 14.30 Naš jezik; 14.35 Iz studia neposredno; 16.00 Klasični album; 17.10 Razširjeni obzornik: Izbrane melodije minulega desetletja; 17.30 Rubrika; 18.00 «Počitnice... počitnice» - humoristična nadaljevanka v 13 epizodah, ki jo je napisal Janez Povše; 18.40 Priključeni motivi.

RADIO OPČINE

Do 15.00 Glasba; 15.00 Glasba po željah; do 17.30 Glasba; 17.30 Direkten prenos Jadranske tekme; da lje Glasbena noč.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.30, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.45 Prometni servis - Napoved radijskih in TV programov; 7.00 Zaključek jutranjega programa; 13.00 Prisluhnite med glasbo; 13.10 Predstavitve popoldan-

Srednji val 277,8 metra ali 1080 kilohertzov in 255,4 metra ali 1170 kilohertzov
UKW — Beli križ 97,7 MHz
UKW — Koper 89,3 MHz
UKW — Nanos 101,0 MHz

skega programa; 13.30 Zamejska reportaža; 14.15 Zanimivosti, reportaže, pogovori; 15.30 Glasba; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 16.55 Pravočasno svetuje zavarovalna skupnost Triglav; 17.00 Primorski dnevnik; 17.30 Glasba; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 18.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30 Poročila; 6.00 Otvoritev in glasba; 7.00 Horoskop; 9.15 Orkester Casadei; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.35 Vrtiljak; 11.00 Svet mladih; 11.40 Pesem tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.32 «Siamo tutti nel pallone»; 15.45 Glasbeni week-end; 20.00 Zaključek sporeda.

RADIO 1

7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 9.00 Jutranja oddaja; 9.00 Week-end; 10.15 Glasbena srečanja; 11.15 Glasba dveh orkestrrov; 11.45 «Čudežna svetilka»; 12.28 Zgodovinske osebnosti: Kleopatra; 13.20 Master; 14.00 «Il ragazzo di Parigi» - nadaljevanka; 14.35 Master; 15.00 «Mikrofoni in lutke»; 16.20 Igralci za kulisami; 17.00 «Io cerco, tu raccogli, loro collezionano»; 17.30 Radio camping 1983; 18.00 Objektiv Evropa; 18.30 Oddaja o avtomobilizmu; 19.10 Start; 19.20 Nabožna oddaja; 19.30 Jazzovska glasba; 20.00 «Saranno... fumosi»; 20.30 Radijski variete; 21.00 Oddaja o medicini; 21.30 Radijska drama; 22.00 «Stasera al Transmetrò»; 22.28 Radijsko gledališče; 23.05 Telefonski poziv; 23.28 Zaključek sporeda.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.10 Prometne informacije; 6.20 Rekreacija; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.35 Prometne informacije; 7.45 Iz naših sporedov; 8.05 Pionirski tednik; 9.05 Matinejski koncert; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Po republikah in pokrajinah; 10.25 Panorama lahke glasbe; 11.05 Pogovor s poslušalci; 11.35 Srečanja republik in pokrajin; 12.10 Godala v ritmu; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 14.05 Glasbena panorama; 15.05 Radio danes, radio jutri; 15.15 Vrtiljak; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Zabavna glasba; 16.35 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17.00 - Zunanje-politični magazin; 18.00 Skatlica z godbo; 18.30 Mladi mladim; 19.25 Zabavna glasba; 19.35 Mladi mostovi; 19.55 Domovina je ena; 20.00 Sobotni zabavni večer; 21.00 - 23.00 Za Slovence po svetu; 23.05 Literarni nokturmo - Majda Kne; Pesmi; 23.15 Od tod do polnoči.

ZA RAZVOJ KMETIJSTVA TUDI NA GORIŠKEM KRASU

Kmetijstvo na Krasu, tudi na tako imenovanem goriškem Krasu, naj bi se v prihodnjih letih precej okrepilo s finančnimi posegi iz javnih skladov. Glavna skupščina Kraške gorske skupnosti je v četrtek zvečer odobrila okvirni načrt porazdelitve finančnih prispevkov v obdobju 1983-85. V korist kmetijskih dejavnosti, zasebnih in združenih pobud, naj bi v tem obdobju uporabili dve milijardi lir: 500 milijonov lir še letos, po 750 milijonov lir v prihodnjih dveh letih. Sredstva so bila Kraški gorski skupnosti dodeljena iz sklada za finansiranje zakona 828, o katerem je bilo lani in v začetku letošnjega leta toliko besedi in polemik.

Znesek, čeprav je govor o dveh milijardah, ni ogrožen, vendarle bo ob pravilni in pametni uporabi nedvomno ugodno vplival na poživitev kmetijske dejavnosti v občinah, članicah Kraške gorske skupnosti. Ob tem ne gre pozabiti, da so v Gorskki skupnosti tudi nekatere občine, ki administrativno sodijo v goriško pokrajino. Doberdob in Sovodnje s celotnim ozemljem, deloma pa občine Zagraj, Foljan, Ronke in Tržič. Položaj kmetijstva je tudi v teh občinah težaven in podoben tistemu na tržaškem delu Krasa, le da mu morda v preteklosti ni bilo namenjeno dovolj pozornosti. Mogoče pa zahteve in potrebe kmetovalcev goriškega dela Kraške gorske skupnosti niso bile dovolj glasno postavljene.

Sicer pa naj bi bilo s posegi v prihodnjem triletnem obdobju drugače, je bilo slišati na skupščini iz ust predsednika. Ukrepi namreč veljajo za celotno območje skupnosti in niso omejeni na ta ali oni del. Prednost pri dodeljevanju finančnih prispevkov bodo seveda imele gospodarsko zanimive in perspektivne pobude, ki ne uživajo podpore iz drugih javnih skladov. 30 odstotkov sredstev bodo namenili za pobude zasebnikov, 60 odstotkov za pobude zadrug, ki delujejo na področju živinoreje ali drugih kmetijskih dejavnosti. Podpore bodo deležni tudi zasebniki, ki se s kmetijstvom bavijo le deloma, kar je sicer ena od značilnosti kmetijske dejavnosti na Krasu in ki imajo namen in voljo to dejavnost povečati. Odprla je tudi možnost za posege na tako imenovanem področju agriturizma.

Bomo znali izkoristiti in pravilno obrniti, čeprav skromne, ugodnosti, ki se nam ponujajo, ali pa bomo tudi v prihodnje ugotavljali, kako nam primanjkuje podjetnosti, volje po odločnejšem uveljavljanju tudi v gospodarstvu, kako pravzaprav nimamo idej.

DANES V ŠTEVERJANU

Svojevrsna licitacija kolekcij vin

Koliko velja steklenica skoraj 50 let starega picolita, steklenica furlanskega tocai iz let pred drugo svetovno vojno, konfekcija vin, ki so ostala v zalogi ob posebnih priložnostih? Na ta vprašanja bomo lahko odgovorili šele potem, ko bo znan potek in uspeh svojevrsne licitacije, ki bo jutri popoldne ob 17. uri v Števerjanu v Formentinijevem dvorcu. Na licitaciji je preko 130 kolekcij oziroma posameznih steklenic vina, pa tudi drugih predmetov. Ob tem je treba povedati, da ne gre ga običajno licitacijo s špekulativnimi nameni, ampak ima akcija globok humanitaran značaj. Izpušček bodo namreč v celoti namenili združenju za raziskave rakastih obolenj. Ob tem velja poudariti tudi, da so bili predmeti, oziroma kolekcije, ki so predmet licitacije, podarjeni.

Da bo zadeva speljana z vso resnostjo in strokovnostjo, jamči znana londonska firma Christie's, ki je sprejela organizacijo licitacije in je iz Londona poslala tudi lastnega izvedenca. Poleg nekaterih zdaj že redkih lokalnih vin, bodo na licitaciji na prodaj tudi znana piemontska vina in vina iz drugih pokrajin ter seveda vina iz Francije.

Kolesarjenje prijateljstva

Okrog 1.700 kolesarjev je lani sodelovalo na prav gotovo najbolj množični tovrstni prireditvi v naših krajih, na «Kolesarjenju prijateljstva». Še več udeležencev pričakujejo na letošnji, šesti manifestaciji, jutri v Novi Gorici. In društvo TGS iz Gorice, pripravilo dve progi. 30 kilometrov bodo prevozili mlajši in manj trenirani kolesarji, 80 kilometrov je dolga zahtevnejša proga. Start bo od 9. do 10. ure v športnem parku v Novi Gorici. Od tam se bodo kolesarji zapeljali skozi mejni prehod v Škabrijelovi ulici, skozi Gorico proti Mirnu, Volčji dragi, Šempetru in spet v Novo Gorico. Tisti, ki se bodo odločili za 80-kilometrsko progo bodo v Volčji dragi obrnili proti Ajševici in naprej proti Solkanu in Kanalu. Ob vpisu bodo udeležencem izročili kontrolni kartonček, ki bo služil tudi za prehod meje, pa tudi kasneje, po prihodu na cilj, za sodelovanje pri nagradnem žrebanju. Tudi tokrat niso organizatorji pozabili na spominsko kolajno.

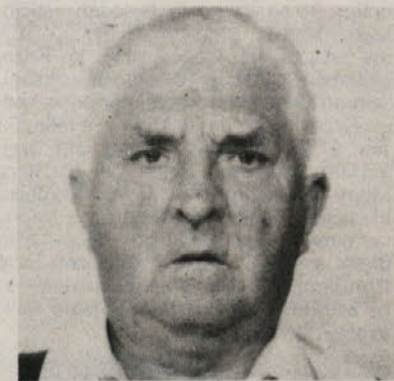
V ponedeljek v Novi Gorici koncert Zagrebških solistov

V Novi Gorici se bo v prihodnjem tednu pričela redna abonmajska glasbeno sezona. V ponedeljek, 3. oktobra, ob 20.30 bodo v Kulturnem domu v Novi Gorici nastopili Zagrebški solisti s koncertom skladb starih znanih glasbenih ustvarjalcev Corellija, Pergolesija, Vivaldija in Haendla.

Koncert Zagrebških solistov sodi v program rdečega glasbenega abonmaja, medtem ko bodo proste vstopnice na razpolago uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Koncertna sezona zelenega abonmaja se bo pričela v ponedeljek, 17. oktobra z gostovanjem kitarista Carlosa Bonella.

Zlata poroka v Dolu

Petdeset skupnih let sta dopolnila Emil in Melanija Vižintin pri Mikolih v Dolu. Miljo, kakor slavljencu pravijo po domače, je iz znane Pjenzotove družine, slavljenka je od Gorkin. Oba sta pravzaprav domačina, soseda, poročila pa sta se 30. septembra 1933 v Opatjem selu, kamor so takrat spadali Doljani upravno in cerkveno.

Miljo je bil dolgo let zaposlen v tržaškem podjetju Adria, Melanija pa

se je v glavnem ukvarjala z gospodinjstvom in vzgojo otrok.

Miljo je aktivno sodeloval v narodnoosvobodilnem boju. Kot borec zaščitnega bataljona 9. Korpusa je bil tudi hudo ranjen februarja 1945 pri Ponikvah.

Ob današnjem slavlju — obletnico bodo namreč proslavili, tako kakor se spodobi, danes — se čestitkam sorodnikov in prijateljev pridružuje tudi naše uredništvo.

Adriaplast v seznamu kriznih podjetij?

Odpustili naj bi 100 delavcev

Seznam kriznih podjetij na Trzškem se bo, kot kaže, že v kratkem podaljšal. O resnih težavah in napovedih odpustov poročajo iz tovarne Adriaplast, ki se ukvarja s predelavo plastičnih mas. Menda bodo odpustili okrog 100 delavcev, kar predstavlja dober del zaposlenih.

Sicer je podjetje v zadnjih letih že nekajkrat zašlo v občasne težave in jih je tudi uspešno premostiti. Zdaj kaže, da je položaj dosti bolj težaven in da je zmanjšanje števila

zaposlenih skorajda neizbežno. Sindikati so vest seveda sprejeli z ogorčenjem in takoj zahtevali pojasnil.

Kino

Gorica

VERDI 18.00—22.00 «Povero ricco». Renato Pozzetto in Ornella Muti. VITTORIA 17.30—22.00 «Lovely sexual baby». Prepovedan mladini pod 18. letom.

CORSO 18.00—22.00 «Dolce e selvaggio». Barvni film.

Tržič

PRINCIPE 17.00—22.00 «La scelta di Sophie».

EXCELSIOR 18.00—22.00 «Ufficiale e gentiluomo».

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00—20.00 «Gadje maturirajo». Francoska komedija. 22.00 «Charie in Wendy ali kako izgubiti nedolžnost». Ameriški erotični film. SVOBODA Danes zaprto.

DESKLE 19.30 «Rjojenje». Ameriški film.

POGREBI:

Ob 10.15 Ettore De Stabile iz splošne bolnišnice v Trzškem; ob 11. uri Teodoro Tarticchio iz splošne bolnišnice v cerkev v Stražicah in na glavno pokopališče.

Prispevki

Namesto cvetja na grob pokojnega Franca Vižintina darujeta Pepi in Ema Zavadlav iz Standaža 30 tisoč lir za kulturno in športno društvo Vipava na Peči.

Za sekcijo krvodajalcev v Gorici so v razne namene darovali: druž. Inamorati 50 tisoč lir, Anita in Corrado Srebernic 15. tisoč, Vittorio Spolverini 12 tisoč, Maria in Steffi 20 tisoč, goriška delegacija Reda malteških viteзов 50 tisoč, skupina stanovalcev stavbe v Ul. Vittorio Veneta 14.155 tisoč, skupina klientov gostilne «Al sottopassaggio» 150 tisoč lir.

Na Vrhu zadovoljni z delom za izgradnjo kulturnega doma

Dokončali so ploščad, za nadaljevanje dela pa računajo na široko nabiralno akcijo

Pred približno dvema tednoma smo poročali o naporu celotne vrhovske vaške skupnosti za izgradnjo kulturno-rekreacijskega središča. Za uredničtev tega načrta, ki so si ga pred kakim letom zadali člani Gospodarske zadruge Vrh, so Vrhovci že nekaj mesecev vsako soboto in nedeljo na delu v kraju, ki mu pravijo v Brajdi. Njihov napor, pri katerem je treba povedati, da so soudeleženi domala vsi vaščani, je že obrodil konkretne sadove. Dokončali so namreč ploščo, na kateri bodo športna igrišča in kulturno-zabavne prireditve.

Da bi ocenili dosednji potek del in se zmenili za njihovo nadaljevanje so se Vrhovci v četrtek zvečer zbrali na posvetu. Prisotni so bili člani Gospodarske zadruge in drugih vaških društev in organizacij, ki sodelujejo pri gradnji centra: kulturno društvo Danica, krajevna sekcija VZPI-ANPI in Lovska družina. Predsednik zadruge prof. Leopold Devetak je poročal o dosedaj opravljenem delu. Izredno pomemben rezultat je dograditev velike plošče (objekt meri 561 kvadratnih metrov), na kateri bodo imeli igrišča za košarko, odbojko in tenis. Seveda bo ploščad uporabna tudi za nešportne prireditve, kot je

prireditev plesov na prostem in za druge prireditve. Za ploščo je zadruga potrosila približno 9 milijonov lir, kar je zelo malo za tak objekt in za vse delo, ki so ga morali opraviti. Za to gre zasluga predvsem poštvovalnosti vseh, ki so pomagali s prostovoljnimi delom.

Sedaj čaka Vrhovce še precej dela za dograditev ostalih objektov. Najprej morajo urediti okolje, kjer bodo postavili kiosk in dvorano za kulturne prireditve, sestanke in podobno.

SLOVENSKO
STALNO
GLEALIŠČE
V TRSTU

razpisuje

ABONMA ZA SEZONO
1983-84
V GORICI

Vpisovanje abonentov pri blagajni Kulturnega doma v Gorici, Ul. Brass, telefon 33288, od 3. oktobra dalje, vsak delavnik razen sobote, in sicer od 12. do 15. ure.

Gradnja bo zelo zahtevna, saj morajo poleg kulturnega doma zgraditi tudi dolg zid, ki bo obdajal prostor. Poleg vsega tega pa bodo še uredili igrišče za mali nogomet ter dve balinarski stezi.

Čaka jih torej dolgo in naporno delo, ki pa so se ga Vrhovci lotili že od vsega začetka z veliko poštvovalnostjo in navdušenjem. Doslej so s prispevki posameznikov in organizacij krili vse stroške. Za naprej bodo seveda potrebovali še veliko denarja, zato apelira Gospodarska zadruga na vse domačine, tudi tiste, ki ne živijo več na Vrhu, na prijateljstvo in organizacije, naj aktivno sodelujejo v nabiralni akciji. Precej prispevkov so že prejeli (omeniti gre domače mladince in mladinke, ki so blagajniku zadruge izročili pol milijona lir, ki so ga zbrali na pustošanju), pričakujejo pa, da jih bodo še več. Tudi od uspeha nabiralne akcije je namreč odvisno, če bodo kulturno-sportno središče odprli že ob vaškem prazniku julija prihodnje leto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

San Giusto, Korzo Italia 255, tel. 83538.

NAMESTO V BOLNIŠNICO SO GA ODPELJALI V ZAPOR

Obsojen, ker je ozmerjal bolničarja in policiste

Pred goriškim okrajnim sodiščem se je včeraj zagovarjal stari znanec policijskih in sodnih organov, 32-letni Gunther Winzi, rojen v zapadni Nemčiji z bivališčem v Gorici, Ul. Cappel-la 25. Mož je bil obtožen žalitve javnih funkcionarjev, povzročitve lažjih poškodb, groženj in pijanosti v javnem kraju.

Winzi se je 21. septembra letos okrog 23. ure peljal z motornim kolesom po Ulici Garibaldi. Bil je očitno nadelan, saj je izgubil ravnotežje in kar sredi ceste tebeil na tla. Očividci so poklicali Zeleni križ, toda ob prihodu rešila se je Winzi takoj pobral in se spravil nad bolničarja, kajti nika-

kor ni nameraval v bolnišnico, tako do prihoda obhodnice policije. Winzi si je namreč želel samo to, da ga pustijo pri miru, zato ga je prihod policije tako razkačil, da je pošteno ozmerjal agente in jih skušal tudi fizično napasti. Če hočemo, je na tak način bil dosegel da ga niso peljali v bolnišnico, pač pa je moral najprej na kvesturo in potem v zapor. Včeraj se je predstavil na sodišču, kjer je glavni tožilec zahteval kar 13 mesecev zavora in 50 tisoč lir globe. Zagovornik Tarlaio je glede povzročitve poškodb zahteval oprostitev, ker so bile poškodbe neznatne, za ostale prekrške pa najnižjo kazen. Sodniki Marnelli, castno in Trotta so ga obsodili na osem mesecev zavora in 50 tisoč lir denarne kazni ter odredili naj ga izpustijo na začasno prostost.

Izleti

Društvo slovenskih upokoencev priredi, 15. in 16. oktobra avtobusni izlet na Plitvice. Podrobnejša pojasnila dobijo zainteresenti na sedežu, oziroma pri odborinih društvu. Vpisovanje 6., 7. in 8. oktobra na sedežu. Ob zadostnem številu vpisanih, bo avtobus vozil tudi po vaseh.

Na obisku ameriški veleposlanik Rabb

Veleposlanik ZDA v Rimu, Max Rabb, se bo danes mudil na prijateljskem obisku v Gorici. Ob 10. uri ga bo na županstvu sprejel župan dr. Scarano s sodelavci in predstavniki nekaterih drugih občin na Goriškem, za tem pa si bo ameriški diplomat ogledal nekaj zanimivosti mesta, med drugim tudi «Villo Perco», v Ulici Angiolina, kjer je bil neposredno po vojni štab 78. ameriške divizije. V tem poslopu je nekaj časa prebival tudi general in kasnejši ameriški predsednik Eisenhower. Veleposlanik Rabb je bil takrat zaposlen prav v štabu omenjene divizije.

Zborovanje članov klubov alkoholikov

Danes se bodo na zborovanju v dvorani Lenassi v Ul. Vittorio Veneta zbrali člani vseh klubov alkoholikov v zdravljenu iz goriške pokrajine. Zborovanje, 22. po vrsti, se bo pričelo ob 9.30.

Srečanje prireja klub šte. 91 «primavera» iz Gorice. Osrednja tema srečanja nosi naslov «Zakaj je po končani intenzivni skupinski terapiji potrebno zahajati v klub».

DEŽURNA LEKARNA V TRZŠČU

Rismondo, Ul. Toti 52, tel. 72701.

Na konservatoriju Tartini v Trstu je v sredo diplomirala

ERIKA ZAVADLAV

Čestita ji Glasbena šola v Gorici.

SLOVENSKO DEŽELNO
GOSPODARSKO ZDRUŽENJE
GORICA

obvešča, da bo v ponedeljek, 3. oktobra, začelo poslovati v prostorih novega sedeža v Ul. Morelli 14 (bivša Kmečka banka). Selitev je v teku. Telefonska številka ostane nespremenjena.

SDGZ Gorica

Ob 40-letnici kočevskega zbora

Uzakonjena volja primorskega ljudstva

Od 1. do 3. oktobra 1943 je v o-svobojenem Kočevju zasedal Zbor odposlancev slovenskega naroda, na katerem je po svojih odposlancih prvič v svoji zgodovini spregovoril slovenski narod, poprej so o njegovi usodi cela stoletja odločali drugi.

«Kot prvi svobodno izvoljeni poslanci, izbrani sredi najhujšega boja za narodni obstanek, izpovedujemo v imenu vsega borečega se ljudstva, da je slovenski narod danes končno veljavno stopil v krog suverenih narodov» je zapisano v proglasu, sprejetem na tem zgodovinskem zasedanju.

Cankarjeve besede «Narod si bo pisal sodbo sam», ki so bile napisane z velikimi črkami v dvorani Sokolskega doma, kjer je zasedal kočevski zbor, so tako dobile polno veljavo in dokončno potrditev.

Zbor odposlancev slovenskega naroda je z velikim navdušenjem soglasno potrdil «Proglas o priključitvi Slovenskega Primorja združeni Sloveniji».

Kako je prišlo do uzakonitve volje primorskega ljudstva, za katero so trpeli, bili preganjani in celo umorjeni najboljši sinovi in hčere primorskega ljudstva?

V Slovenskem Primorju je po kapitulaciji fašistične Italije nastopil čas «prve svobode», kot še danes pravimo na Primorskem. Že 11. septembra 1943 so v šoli na Vogrskem v Vipavski dolini ustanovili organ vseljudske vstaje «Narodnoosvobodilni svet za Primorsko Slovenijo» z namenom, «da bi pod vodstvom izvršnega odbora Osvobodilne fronte prevzel odgovornost za urejanje vseh vprašanj narodnoosvobodilnega boja primorskega ljudstva in za utrjevanje njegove narodne oblasti».

NOO za Primorsko Slovenijo je ob svoji ustanovitvi imel 21 članov, čez deset dni pa se je po navodilih izvršnega odbora OF razširil še s sedmimi člani. Njegov predsednik je postal dr. Jože Vilfan, ki ga je kasneje zamenjal pisatelj France Bevk, ki se je bil pravkar vrnil iz italijanskih zaporov, tajnik pa je postal dr. Aleš Bebler - Primož. Med člani NOO so bili tudi predstavniki italijanske manjšine.

Izredna enotnost primorskega ljudstva in njegova neomajna privrže-

nost osvobodilnim ciljem sta imeli svoj množični odraz v široki ljudski vstaji, ki je bila borbeni plebiscit prebivalstva za priključitev k matični Sloveniji in novi Jugoslaviji.

Na tej osnovi je vrhovni plenem Osvobodilne fronte na svojem 12. rednem zasedanju 16. septembra 1943 sprejel «Proglas o priključitvi Slovenskega Primorja k združeni Sloveniji»:

«1. — Vrhovni plenem Osvobodilne fronte slovenskega naroda izpolnjuje temeljno, iz naravnih in zgodovinskih pravic izhajajočo zahtevo slovenskega naroda ter proglašja priključitev Slovenskega Primorja k svobodni in združeni Sloveniji in demokratični Jugoslaviji.

2. — Italijanski narodni manjšini na priključenem ozemlju je zajamčena avtonomija. O izvedbi avtonomije bodo razpravljali pooblaščen zastopniki slovenskega in italijanskega primorskega prebivalstva, kakor hitro bodo dovoljevale razmere».

Podobno so storili tudi na Hrvaškem. Dne 20. septembra 1943 je ZAVNOH sprejel sklep o priključitvi Istre, Reke, Zadra in dela jadranskih otokov k Hrvaški in novi Jugoslaviji.

Zgodovinske sklepe o priključitvi Slovenskega Primorja, Istre, Reke, Zadra in dela jadranskih otokov je na svojem drugem zasedanju v Jajcu 29. in 30. novembra 1943 potrdil tudi AVNOJ. Ob tej priložnosti je Tito v svojem poročilu na zasedanju med drugim dejal: «Eden najlepših uspehov naše vstaje, uspeh velikega zgodovinskega pomena je osvoboditev Istre in Slovenskega Primorja po kapitulaciji Italije. Dvajsetletno suženjstvo slovenskega in hrvaškega ljudstva kljub vsem naporom fašistov ni moglo odvzeti našim zasužnjenim bratom njihovega nacionalnega značaja in oslabilo njihovih želja za zedinjenje z brati in drugimi narodi Jugoslavije».

Partizanski dnevnik, ki je bil edini tiskani partizanski dnevnik v zasužnjeni Evropi, je 16. septembra 1944 objavil takoj pod glavo pomembno misel Edvarda Kardelja, najtesnejšega Titovega sodelavca: «Ponosni smo, ker Slovenskega Primorja nismo dobili za zeleno mizo, kakor smo ga v prvi svetovni vojni izgubili, ampak je vrhovno zakonodajno telo Jugoslavije samo potrdilo to, kar je slovenski narod z lastnimi silami dosegel. Z radostjo

Podpredsednik IOOF Kardelj na kočevskem zboru (B. Jakac)

pozdravljamo dejstvo, da poslej v obrambi nerazdružljivosti slovenskega ozemlja ne stoji samo slovenski narod, ampak vsa preizkušena obo-rožena sila nove Jugoslavije».

Partizanski dnevnik, glasilo OF za Primorsko in Gorenjsko, je 5. oktobra 1944 objavil uvodnik dr. Jože Vilfana, tajnika pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora za Slovensko Primorje «Dve poti od kočevskega zbora do danes», v katerem med drugim piše: «V teh dneh je minulo leto, odkar je zasedal Zbor odposlancev slovenskega naroda. Kočevski zbor, kakor mu je kratko rečeno po kraju zborovanja, je važen mejnik v našem osvobodilnem gibanju in zato sploh v zgodovini slovenskega naroda... Kočevski zbor je položil za nas Primorce temelj vsemu delu v preteklem letu. Dvignil je naše politično gibanje za osvoboditev v državnotvorno grajenje narodne in ljudske oblasti... Obletnico praznujemo vrh vsega v takem stanju notranje moči in zunanjega ugleda naše domovine ter na taki stopnji mednarodnega razvoja, da smemo in moremo čisto jasno govoriti tudi o svojih mejah, posebno o Trstu in naši Benečiji. Naša pot gre premočrtno in na njej je kočevski zbor važen mejnik!»

JOŽE OBLAK

Pred 60 leti so na tolminskem učiteljsišču imeli prvo in zadnjo maturo v slovenščini

Če hočemo današnji jubilej zgodovinsko uokviriti, se moramo ozreti v preteklost, iz katere je izvirala težnja po kulturnem dvigu slovenskega naroda. Po ustanovitvi učiteljsišča v Kopru 1875 se je začela priprava učiteljskega kadra, ki je dvigal splošno izobrazbo, strokovno znanje v poljedelstvu in živinoreji, posebno še narodno zavest. To učiteljsišče je v 33 letih delovanja da' o priznane pedagogice, pesnike in pisatelje in ustvarilo osnovo, na kateri so primorski Slovenci izbojevali prvo državno srednjo šolo v Avstriji. Kljub žolčnim prototom italijanskih šovinistov je delovalo v šolskem letu 1909 - 1910 popolno slovensko učiteljsišče v Gorici.

Prva svetovna vojna je leta 1915 pregnala slovenske osnovne in srednje šole, ki se po vojni niso smele vrniti v Gorico. Vojna in italijanska zasedba sta Slovence prizadejale nepopravljivo narodnostno škodo.

Italijanski šovinisti so uspeli, da smo namesto srednjih šol v Gorici, dobili le pripravnico v Tolminu. Gotovo niso slutili — hoteli se preselitvijo ohraniti čistost mesta, ki so ga proglasili za «italianissimo» — da bo ravno tam, na podeželi in pod hrabi, v srcu tolminske puntarije — rasla in se razvijala nova učiteljska generacija.

Pridružili so se jim nekdanji učiteljsiščniki in ker so iz pripravnice nastajali letniki, so se z vseh strani Primorske zgrinjali novi in novi kadri, ki so v IV. letniku le prišli do prve slovenske mature. Bila pa je to tudi zadnja, saj so morali mlajši letniki že maturirati v Vidmu v italijansčini.

Že v pripravnici je bila uprava italijanska in žig dvojezičen. S tem se je začelo obnavljati slovensko učiteljsišče in šolsko leto 1922-1923. V štirih letnikih je bilo 199 dijakov. Uprava in vodstvo sta bila izključno italijanska ISTITUTO MAGISTRALE SLOVENO. Konvikt (CONVITTO FRANCESCO SCODNIK), odprt s pripravnico v osnovni šoli je v začetku dal streho vsem dijakom in je bil čisto italijanski ambient z vzgojitelji in upravo. Vodila in upravljala sta ga Francesco Spazzapan in Bartolomeo Calvi, ki sta občevala z dija-

ki le v italijansčini.

Zaradi sejitve osnovnošolskih razredov v zasebno hišo, so fante preselili v tesne prostore privatne hiše, dekleta pa so ostala stalno v prvem nadstropju šole. Fantje so pozneje dobili bivališče v obnovljeni stavbi ob Soči. Število dijakov v pripravnici, ki se je zaključila 4. 11. 1919, se je zelo povečalo. Mnogi so stanovali pri privatnikih v Tolminu. Še z večjim številom dijakov je bil odprt prvi letnik sredi decembra 1919. Vodstvo učiteljsišča in konvikta je favoriziralo notranje, toda med dijaki je vadal najboljšo tovarštvo. Pokazalo se je v prvem letniku 1920, ko so se vsi v razredu — brez dogovora — uprli in niso peli italijanske himne. Učitelj glasbe ni uspel niti s posamezniki, ki jih je klical pred kateder. Spazzapan je rjovel, da bo prej Soča tekla proti Triglavu, kot pa Italijani zapustili te kraje.

V pripravnici je pričel pouk Matej Mikuš, nadaljeval Emil Kalan. V prvem letniku sta poučevala slovenščino Leopoldina Koršič, Kalan matematiko in realije, Giovanni Lorenzoni je bil ravnatelj, Calvi italijansčino, zemljepis in zgodovino (a le do Rimljanov in republike), petje, klavir, violino in telovadbo pa Treleani. Zadnji trije so bili trdi Italijani. V naslednjih letih so poučevali še Andrej Budal, Henrik Dominko, dr. Josip Pavlin, Adolf Komac, Iv. Matelič telovadbo, verouk Kandus, Alojz Kodermac in Pavlin.

Vsa leta obstoja učiteljsišča je besnel po Primorskem fašistični teror. Že v letu 1919 so fašisti zaprli in poitalijančili 149 slovenskih in hrvaških šol, do konca leta 1921 so razdeljali 134 raznih kulturnih ustanov, med temi sto sedežev slovenskih društev. Zelo dolgo bi bilo naštevati naših društev, ki so jih požgali fašisti. Požigi so se vrstili dan za dnem. Leta 1920 so sežgali v Trstu «NARODNI DOM», v Pulju Narodni dom, v Pazinu so porušili tiskarno hrvaškega tiskarskega društva, med volitvami 1921 so zraven konvikta streljali in ranili 6 volivcev. 22. junija 1922 so v Kobaru razbili spomenik skladatelju H. Volariču, v Dreznici zažgali župnišče in gostilno, v Starem

se'u pretepli domačine.

Fašisti so zatrli vse slovenske kulturne in gospodarske institucije, šolstvo, tisk, poitalijančili vsa krajevna imena, prepovedali slovenščino na sodiščih, v uradih in javnih lokalih, nasilno so spreminjali naše priimke. Ko je fašistični minister Gentile s svojo reformo 1923 zadal smrtni udarec slovenskemu šolstvu v Juljski krajini smo jubilanti še pred tem opravili svojo maturo. Tako je naša bila prva in zadnja slovenska matura na tolminskem učiteljsišču. Letniki za nami so morali delati izpite v Vidmu, v italijansčini, pred državno fašistično komisijo, ki je slovenske dijake poniževala z «arabi». Smeli so se posluževati tolmačev, eden s s'ovarjem, drugi v beneškem narečju. Slovenščina je tu odpadla. Od 52 maturantov jih je tu izdelalo le 8. Redki so se kasneje prijavljali k maturi, mnogi so se ilegalno selili v Jugoslavijo. Mnogim je bila s tem prekrizana življenjska pot. Že z letom 1924 so se učiteljsiščniki zbirali v gozdovih na tajnih tedenskih sestankih pod vodstvom tajnika Dijaške zveze Zorka Jelinciča. Nekateri so se pridružili ilegalnemu protifašističnemu gibanju, med njimi Tone Majnik, Franc Fortunat, Anton Hvala, vsi iz Volč, ki so padli v NOB, Tone Rutar (matura 1923), Vlado Kogoj (1924), Zmago Kraša, Maks Rejec, Fani Obid (1925), Milka Rutar, Marija Rutar, Moglejana Rutar, Zora Tusulin.

Učiteljsiščniki, ki so dajali tolminskemu učiteljsišču izrazito slovensko lice, so ostali na pozicijah izročila učiteljev koprškega in goriškega učiteljsišča ter gojili globoko pripadnost svojemu narodu in kulturi.

Jubilanti, ki smo doživljali nastanek in strahotno nasilje italijanskega fašizma nad Slovenci in Hrvati na Primorskem in v Istri, smo tudi doživeli padec Mussovinijevega fašizma, kapitulacijo fašistične Italije, ponovno odpiranje naših šol na Primorskem in mogočno vstajo primorskih Slovencev proti fašizmu — zato z našo 60-letnico slavimo tudi 40-letnico največjih dogodkov v zgodovini primorskih Slovencev.

Sekretar IOOF Boris Kidrič bere referat (B. Jakac)

Fabio Gergolet

Vandranje
5. mladega Doberdobca
po Indiji, Šri Lanki in Nepalu

Naša sredstva javnega obveščanja so poročala o pokoihi mudžehadinov o brezmejni moči zloglasnih islamskih sodišč, o izvolitvi in pregonu Albohassana Bani Sadra. Mučilo me je vprašanje ali je to res, ali ni mogoče, da Zahod nekako histerično reagira ne izgubo svojega najbolj trdnega zaveznika na Bližnjem Vzhodu? Novice so ponavadi pristranske, vendar do kakšne mere; hotel sem se o tem prepričati sam (seveda v mejah, ki so mi bile točno določene).

Takoj ob vstopu v Iran sem se spomnil na svoje prvo srečanje z islamskim svetom, na iranski konzulat v Milanu. Takoj ob vstopu v poslopje sem dobil občutek, da se nahajam nekje zelo daleč od naše stvarnosti. Vse je bilo tako nenavadno, že sami ljudje so po videzu spadali v drug svet, svet s kakršnim nimamo nobenega stika; kot da bi prihajali vsak dan v službo naravnost iz Teherana. Zidovi so bili polni lepakov, ki so hvalili njihovo revolucijo ter vse mučenike v boju proti iraškemu predsedniku Assadu.

Natanko na to sem pomislil, ko smo sedeli v topli, a izredno zakajeni restavraciji v Tabrizu, glavnem mestu vzhodnega Azerbadžana. Po zidovih so

se trli lepaki s propagando za islamsko revolucijo, poveljevanju padlih v Koramšarju (ob vstopu v vsako vas so izobešene slike vseh padlih domačinov), napadih na Assada (vedno letijo napadi in grožnje le na njega samega, nikoli pa na Irak in iraško ljudstvo na splošno) in seveda na Izrael. Televizija stalno prenaša ajatolahove razlage korana, skratka, vsi naj bi bili popolnoma angažirani, vsi morajo vedeti, da se morajo boriti, da jim je ves nemuslimanski svet sovražen itd.

To je zunanji videz dežele. Mogoče bi bilo vredno dodati še občutek, ki me je vseskozi spremljal v Iranu in sicer občutek začasnosti in neurejenosti. Imel sem občutek, kot da vse propada; nihče ničesar ne vlaga v vzdrževanje objektov, ki propadajo iz dneva v dan, vse je prepuščeno samemu sebi. Na poti do Teherana so nas stalno spremljale patrole pazdaranov (varuhov revolucije), ki so nas nenehno a precej površno pregledovali in dajali so občutek kot da to delo sploh ni koordinirano. Kljub islamizaciji in absolutnemu nasprotovanju vsem zahodnjaškim vrednotam pa tudi tu še vedno kraljuje dolar, ki velja na črni borzi štirikrat več kot v banki. Nedvomno k temu pripomore dejstvo, da si iranski državljani le z dolarji (v zelo velikih količinah) izplačajo pravico, da zapustijo deželo. Drugih možnosti ni. Posredoval sem nekaj podatkov in osebnih vtisov, ki so najbrž pristranski in razpršeni, ki pa lahko dajo dokaj realno sliko o dogajanju v deželi.

Kaj pa o ljudeh? Če iz tega izvzamem organe javne varnosti, moram povedati, da je prebivalstvo naredilo name dober vtis. Kot pred vsakim mojim

potovanjem, so mi znanci odsvetovali popotovanje češ da so tam vsi hudobni, z dolgimi bradami in da s koranom v roki bi divjali čez vse tujce, posebno če so ti svetolasi zahodnjaki. Tudi tokrat iz vseh teh črnogledih predvidevanj ni bilo popolnoma nič. Vsi so bili z menoj zelo prijazni, kar vrstile so se ponudbe, da jih obiščem doma. Vsi so mi zmeraj ponujali sadje, pijačo, cigarete. V zameno so želeli novice z Zahoda, saj je tam tok informacij dejansko hermetično zaprt. Na kratko: bili so (vsaj tisti, ki sem jih sam srečal) zelo neposredni in prisrčni.

V Teheranu sem telefoniral prijatelju, ki živi tu že nekaj let in je v Iranu predstavnik neke električne firme. Takoj sem ga obiskal in pri njem izvedel za izredno možnost, ki se mi je ponujala; nakup letalske vozovnice po izredno ugodni ceni. S tem, da sem svoj denar (ki ga na meji nisem prijavil), menjal na črni borzi, sem lahko kupil letalsko vozovnico Teheran - Karachi - Colombo in Bombay - Teheran za približno 400 tisoč lir. Skrbelo me je, kako bo na letališču, ali me bodo vprašali za bančno potrdilo o menjavi dolarjev? Prijatelj mi je zagotovil, da tega nikoli ne počnejo, zmeraj pa je nekaj prvič... Spomnil sem se na prijatelja iz Ljubljane, ki je na podoben način letel iz Nikaragve v Evropo (takoj po sandinistični revoluciji) po izredno ugodni ceni.

Dva dni sem preživel v Teheranu v družbi prijatelja. Veliko mi je povedal o novem sistemu, o državni birokraciji, o redu in informiranju. Posebno me je zanimalo, kaj tako zanimivega ajatolah zmeraj razlagajo na televizijskih zaslonih.

Drevi v tržaški športni palači začetek nove sezone

Letos že tretji naskok jadrancov na B ligo

Castiglioneja so lani doma zlahka premagali - Ban: «Ohranili bomo naš slog igre»

S prvim drevisnjim domačim nastopom proti moštvu Castiglione iz Bolcne bodo jadrancovi začeli letošnje prvenstvo C-1 lige, v katerem so na startu ponovno med favoriti za prestop v drugo italijansko ligo. Kot znano, je odbor Jadrana izvedel za prvega nasprotnika naših fantov šele v četrtek popoldne, potem ko je kakih sedem dni prej moštvo iz Pescie povsem nepričakovano obvestilo košarkarsko zvezo, da se odpoveduje prvenstvu. Tako ali drugače bodo «plavi» danes popoldne nastopili v športni palači, kjer bodo tokrat res uradno začeli letošnjo sezono.

O spremembah, do katerih je letos prišlo v Jadrancovem taboru ter o letošnjem prvenstvu in o drevisnji tekmi sami, smo se pogovorili z Markom Banom, stebrom naše združene ekipe.

Marko, letos je v moštvo precej novosti, začeni od trenerja. Bo to vplivalo na vaš način igre?

«Mislim da ne bo velikih sprememb. V glavnem bomo ohranili svoj slog igre, se pravi, da se bomo, kot vedno, nanašali predvsem na hi-

Drevi bodo naši navijači zopet napolnili tribune tržaške športne palače

trost in na protinapad. Z Žagarjem smo vsekakor pripravili nekaj novih kombinacij v napadu, proti možno obrambi in pa proti coni. Osebnost sem tudi prepričan, da nam bo Žagar posredoval dodatno košarkarsko znanje, saj menim, da bomo

pod njegovim vodstvom še izpopolnili svojo igro.»

V moštvo samem so nekatere spremembe: Edija Krausa ne bo, Ivo Starc bo moral več mesecev počivati zaradi zlatenice, Robert Daneu ni še popolnoma okreval...

«Nedvomno bo odsotnost Edija in Iva za nas velik minus, glede na njuno izkušnost in na velik delež, ki sta ga prispevala k igri, predvsem v obrambi. Kljub temu pa ugotavljam, da so nekateri mlajši igralci, v prvi vrsti Gulič in Rauber, znatno napredovali, zato menim, da ni letošnje moštvo nič slabše od lanskega. Kmalu se nam bo pridružil še Daneu, tako da bomo spet v popolni postavi.»

Kaj meniš o drevisnjem nasprotniku?

«S to ekipo smo lani v gosteh izgubili predvsem po lastni krivdi, saj smo jo v Trstu odpravili brez težav. Košarkarji iz Bologne so igrali mirno in preudarno igro in so bili po mojem mnenju boljši v obrambi kot v napadu, saj niso imeli nobene izrazitega strelca ali boljše posameznika. Ne vem, ali so se letos okrepili ali pa ne, če je letošnja postava ista kot lanska, pa smo nedvomno nesporni favoriti.»

Srečanje med Jadrancem in moštvom Castiglione Bologna se bo pričelo ob 17.30 v tržaški športni palači. (Cancia)

Jutri v Lonjerju start kolesarskega pokala Adrije za cikloamaterje

Jutri bo v Lonjerju na sporedu tradicionalna cikloamaterska kolesarska dirka za pokal Adrije, ki ga že enajsto leto zaporedoma prireja istoimenski kolesarski klub. To je hkrati zadnja letošnja dirka lonjerskega kolesarskega kluba v izredno zanimivi sezoni, v kateri so že bile organizirane štiri dirke, vsako nedeljo pa so bila na vrsti tudi razna tekmovalna v Furlaniji - Juljski krajini in v Sloveniji. Rezultati niso bili še nikdar tako ugodni kot letos, saj je izbrana vrsta Adrije zmagala skoraj na vsaki dirki.

Jutrišnje tekmovalje s startom ob 10. uri v Lonjerju, se bo odvijalo na novi progi, ki bo naslednja: Lonjer, Ključ, Bazovica, Padriče, sedem krogov na trasi Padriče, Trbiška cesta, Bani, Trebče, Padriče, nato Trbiška cesta, Bani, križišče na Opčinah, Obelisk, kamnolom Faccanoni, Bazovska cesta, cilj nad Lonjerjem v skupni dolžini 57 km.

Poleg Tržačanov se bodo nastopa udeležili še kolesarji iz Slovenije ter iz Furlanije. (R. Pečar)

● PO PRVEM DNEVU polfinalnega dvoju za Davisov pokal je stanje med Avstralijo in Francijo neodločeno.

V Zürichu žrebali pare evropskih pokalnih tekem

Vzhodnoevropski moštvi za Romo in Partizan

ZÜRICH — Ugoden ali neugoden? Žreb osmin finala pokala prvakov in pokala pokalnih prvakov ter šestnajstin finala pokala UEFA bo tudi tokrat najbrž povod za široka razpravljanja o tem, ali so italijanske in jugoslovanske ekipe naletale na premagljive ali pa močnejše nasprotnike. Kakorkoli že, je povsem jasno, da po prvem kolu ni več slabih nasprotnikov, takih, ki jih je moč že v eni sami tekmi premagati z veliko razliko v zadetkih.

V pokalu prvakov bo tako Roma igrala s CSKA iz Sofije, ki se je v prvem kolu poigravala s ciprsko Omono, beograjski Partizan pa se bo pomeril z vzhodnoevropsko ekipo berlinskega Dinama, ki je pravzaprav s še skromno boro zadetkov (4:1 in 2:0) odpravil luksemburški Jeunesse Esch. Nasprotnika CSKA in Dinama sta bila torej prešibka, da bi lahko ocenili vrednost ekip, lahko pa rečemo (in to je tudi vse), da je za Romo in Partizan že zelo pozitivno dejstvo, da bosta povratni tekmi odigrala doma.

V pokalu pokalnih prvakov se bo Juventus spoprijel s pariškim St. Germainom, za katerega igra tudi Jugoslovian Sušić. Francosko moštvo je v prvem kolu z dvema zmagama (obakrat 2:1) odpravilo severnoirski Glentoran.

V pokalu UEFA ima najtežjo nalogo bržkone Inter, saj so vsa nizozemska moštva, tako tudi malo znani Groningen, zelo nevarna, povrh pa je Inter doslej razočaral. Splitski Hajduk igra s Honvedom iz Budimpešte in ima dobre možnosti, da se kvalificira, saj Madžari prav gotovo niso boljši od Univerziteate, ki so jo Sličani izločili v prvem kolu. Dostopen je tudi Veronin nasprotnik in sicer avstrijski Sturm. Niški Radnički bo moral v prvi tekmi doma visoko premagati češkoslovaško ekipo Interja iz Bratislave, če želi prestopiti prag šestnajstin finala.

Prve tekme bodo v sredo, 19. oktobra, povratne pa v sredo, 2. novembra.

- POKAL PRVAKOV (osmina finala)**
- Olympiakos Pirej (Gr.) - Benfica (Port.)
 - Liverpool (VB) - Atletico Bilbao (Šp.)
 - Dinamo Bukarešta (Rom.) - Hamburger (ZRN)
 - Bohemians Praga (ČSSR) - Rapid Dunaj (Av.)
 - Rabat Eto Gyoe (Madž.) - Dinamo Minsk (SZ)
 - Standard Liege (Bel.) - Dundee United (Škotska)
 - CSKA Sofija (Bol.) - ROMA (It.)
 - Dinamo Berlin (NDR) - PARTIZAN (Jug.)

- POKAL POKALNIH PRVAKOV (osmina finala)**
- Ujpest Dosza (Madž.) - Köln (ZRN)
 - SK Beveren (Bel.) - Aberdeen (Škotska)
 - Hammarby (Šve.) - Valkeakosken Haka (Fin.)
 - Doneck (SZ) - Servette Ženeva (Švi.)
 - Paris St. Germain (Fr.) - JUVENTUS (It.)
 - NEC Nimegen (Niz.) - Barcelona (Šp.)
 - Glasgow Rangers (Škotska) - Porto (Port.)
 - Spartak Varna (Bol.) - Manchester United (VB)

- POKAL UEFA (šestnajstina finala)**
- Royal Antwerpen (Bel.) - Lens (Fr.)
 - Spartak Moskva (SZ) - Aston Villa (Angl.)
 - Sparta Rotterdam (Niz.) - Carl Zeiss Jena (NDR)
 - Widzew Łódź (Pol.) - Sparta Praga (ČSSR)
 - PSV Eindhoven (Niz.) - Nottingham Forest (VB)
 - Anderlecht (Bel.) - Banik Ostrava (ČSSR)
 - Sporting Lizbona (Por.) - Celtic Glasgow (Škot.)
 - Austria Dunaj (Av.) - Stade Lavallois (Fr.)
 - VERONA (It.) - Sturm Gratec (Av.)
 - Honved Budimpešta (Madž.) - HAJDUK (Jug.)
 - Feyenoord (Niz.) - Tottenham Hotspur (VB)
 - Lokomotiv (NDR) - Werder Bremen (ZRN)
 - Levski Spartak Sofija (Bol.) - Watford (VB)
 - RADNIČKI NIŠ (Jug.) - Inter Bratislava (ČSSR)
 - PAOK Solun (Gr.) - Bayern München (ZRN)
 - Groningen (Niz.) - INTER (It.)

Domači šport

SOBOTA, 1. OKTOBRA
KOŠARKA
C-1 LIGA
17.30 v tržaški športni palači: Jadranc - Castiglione
NOGOMET
CICIBANI
14.30 pri Sv. Alojziju: S. Giovanni - Primorje; 14.30 v Gorici, občinsko igrišče Balamonti: Sanrochese - Juventina

NAJMLAJŠI
15.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Mosca; 15.00 v Trebčah: Primorec - Kras
MLAJŠI CICIBANI
16.45 pri Campanellah: Campanelle - Breg;

NEDELJA, 2. OKTOBRA
NOGOMET
1. AMATERSKA LIGA
15.00 v Trstu, Drevored Sanzio: S. Giovanni - Vesna
2. AMATERSKA LIGA
15.00 na Proseku: Primorje - Giarizzole; 15.00 v Vermeglianu: Vermegliano - Zarja; 15.00 v Žavljah: Zaule - Kras.
3. AMATERSKA LIGA
15.00 na Padričah: Gaja - Fogliano, 15.00 v Trstu, Ul. Guardiella: Union - Primorec; 15.00 v Doherdobu: Mladost - Italcantieri; 15.00 v Gorici, igrišče S. Andrea: Juventina - Sovodnje; 15.00 v Ul. Flavia: Olimpia - Breg.

NARAŠČAJNIKI
10.30 v Dolini: Breg - Campanelle; 11.45 pri Sv. Sergiju: San Vito - Zarja; 10.00 v Sovodnjah: Sovodnje - S. Marco Sesljan.

MAJMLAJŠI
11.45 pri Domiu: Muggesana - Breg; 8.45 v Križu: Vesna - Montebello;

ZACETNIKI
9.00 v Dolini: Breg - S. Vito; 10.30 v Ul. Carsia: Roianese - Primorje.

KOLESATRSTVO
10.00 v Lonjerju: «Pokal Adrije» (cikloamaterji)

ODBOJKA
MEDNARODNI ŽENSKI TURNIR
8.00 v Ljubljani, študentsko naselje: nastopa tudi Meblo in Breg.

Januarja žrebanje nogometnega EP

PARIZ — Žrebanje za sestavo skupin finalnega dela evropskega nogometnega prvenstva bo 10. januarja 1984 v Parizu. Tako je včeraj povedal predsednik francoske nogometne zveze Fernand Sastre, ki je dodal, da se bo dan prej organizacijski odbor sestel s predsedniki osmih dežel, ki se bodo uvrstile v finalni del turnirja posameznih reprezentanc.

● ŠPANSKI NOGOMETAS GOICO-ECHEA, ki je «zaslovel» zaradi hudega prekrška nad Maradono, zaradi katerega je bil tudi izključen za 18 kol, je bil nepričakovano vključen v špansko državno reprezentanco, ki se bo 5. oktobra v Parizu pomerila s Francijo.

Poraza združenih odbojkarških ekip proti OK Rijeka

V Borovem športnem centru sta združeni šestertki Mebla in deklje Bor odigrali prijateljski tekmi z OK Rijeko. Članice Rijeke so tako vrnil obisk našim odbojkaricam, ki so pred tednom gostovale na Reki.

Meblo — Rijeka 0:3 (12:15, 9:15, 3:15)

Če izvirajemo zadnji uradni set srečanja članic lahko rečemo, da so domačinke pokazale dobro odbojko in precejšen napredek v nekaterih elementih igre. V mesecu dni, ki še manjka do pričetka prvenstva, pa bo potrebno še marsikaj popraviti. Oba trenerja — Brožič kot tudi Jurman — pa sta poslala na igrišče vse razpoložljive igralke.

Bor — Rijeka 0:3 (12:15, 5:15, 7:15)

Mlade igralke združene ekipe so imele na drugi strani mreže kombinirano šesterko rezervnih igralk prve postave Rijeke in mlajših deklet. Nasprotnice so bile premočne za naše deklice, ki so v prvem nizu dobro igrala, potem pa občutno popustile. Naši šestertki sta igrali v naslednjih postavah:

MEBLO: V. L. in G. Legiša, Pešaressi, Kralj, Cergol, Maver, Anton in Klemš.

BOR: V. in S. Stoper, Foraus, Garbini, Umek, Žerjal, Pertot, Požar, Centazzo in Favaretto. (G. F.)

Po spremembah v sestavi skupin amaterskih prvenstev

Juventina - Sovodnje, edini letošnji goriški derbi

Po letu dni Gaja spet na domačem igrišču - V 1. AL gostuje Vesna pri sv. Ivanu

1. AMATERSKA LIGA
S. Giovanni - Vesna

Križani gostujejo pri S. Giovanniu s trdnim namenom, da ohranijo nepremagljivost, saj je Vesna v prvih dveh nastopih (Isonzo Turriaco in Palmanova) iztržila dve dragoceni točki. V lanskim sezoni so Križani celo z 1:0 presenetili S. Giovanni in prav ta uspeh v zaključnem delu prvenstva je bil eden od odločilnih za obstanek v ligi. Medtem ko bo Vesna jutri igrala v običajni postavi, bo v vrstah S. Giovannija odsoten eden od stebrov ekipe, to je Del Negro, ki je izključen.

2. AMATERSKA LIGA
Primorje - Giarizzole

Giarizzole, edina enajsterica, ki po dveh kolih ni še osvojila točke, bo prišla na Prosek z namenom, da prekine negativno serijo. V taboru Primorja pa ima trener Stulle velike težave s postavo. Tik pred začetkom prvenstva se je poškodoval Rustja, ta teden pa še Livij Caharija, ki ima roko v mavcu in bo odsoten za mesec dni. Ker je Primorje v začetku sezone pokazalo vrzel prav v napadu postaja z izgubo teh dveh napa-

dalcev jutrišnja tekma še težja.

Vermegliano - Zarja

V prvih dveh nastopih je Zarja igrala dobro, predvsem v obrambi, medtem ko so bili napadalci neučinkoviti. Ker v gosteh navadno igra večjo vlogo obramba, kot pa napad, so navijači Zarje optimisti ter računajo najmanj na tretji zaporedni remi, saj Vermegliano ni doslej pokazal nič posebnega.

Zaule - Kras

Težko naloga nedvomno čaka ekipo Krasa, ki gostuje pri enajsterici, ki je startala kot glavni favorit te skupine. Prejšnjo nedeljo je Zaule nepričakovano klonil Domiu, zato bodo Tržačani tokrat igrali zelo zagriženo.

3. AMATERSKA LIGA
Gaja - Fogliano

Po eni sezoni prisilnega gostovanja v Trebčah zaradi popravil na domačem igrišču, bo Gaja ponovno igrala na Padričah, Gajevci bi želeli praznovati dogodek z zmago, čeprav se zavedajo, da predstavlja ekipa Fogliana težko oviro.

Union - Primorec

Lažja naloga vsekakor čaka Primorec, ki proti šibkemu Unionu ne bi smel imeti velikih problemov, da pospravi obe točki.

Olimpia - Breg

V postavi Brega jutri verjetno ne bo velikih sprememb. Do zamenjave pa bo prišlo na trenerski klopi. Trener Mondo je bil prejšnjo nedeljo izključen in je sedaj kaznovan do 12. oktobra.

Juventina — Sovodnje

V štandreu bo prvi slovenski derbi v letošnjem prvenstvu, ki predvideva le še enega in sicer povratnega med obema ekipama. Kot vsako tako srečanje, je težko predvidevati, kako se bo končalo. To tudi zaradi dejstva, ker sta obe slovenski ekipi v prvem kolu igrali dokaj slabo in poraženi zapustili zeleni pravokotnik. Glede na to pa, kar sta pokazali v predprvenstvenih tekmah, lahko rečemo, da si obe enajsterici zaslužita kaj več.

Krasovke na turnirju v Cagliariu

Krasove namiznoteniške igralke Marina Cergol, Sonja Doljak in Damjana Sedmak bodo jutri nastopile na prvem sezonskem vsedržavnem turnirju v Cagliariu. Rezultate na tem tekmovalju bodo točkovali za državni naslov, zato se je Krasov odbor odločil, da kljub visokim stroškom, pošlje svoje predstavnice na Sardinijo. Lani se namreč Kras zaradi finančnih težav ni udeležil turnirja v Cagliariu, na katerem je zmagala mlada Zampini, ki si je tako nabrala tolikšno prednost, da je bila nato nedosegljiva na skupni lestvici po točkah. (B. S.)

Od jutri do 10. t. m. mladinske igre v Rimu

Drevi ob 22.35 bo s tržaške železniške postaje odpotovala v Rim prva skupina udeležencev sklepnega državnega dela mladinskih iger, ki bodo od jutri do 10. oktobra v glavnem italijanskem mestu. S prvo skupino odpotujejo tudi slovenski atleti Igor Sedmak, Tanja Kale (oba šola Levstik) in Miriam Gregori (Ciril in Metod) ter jadralca Sirene Aleksander Panjek.

V ženski odbojki

Mladost in Sovodnje letos združile moči

Predstavniki športnih društev Sovodnje in doberdobske Mladosti so se dogovorili, da bodo letos združili moči na področju ženske odbojke in da bodo v raznih prvenstvih nastopali z združeno ekipo. Tako so se pred nekaj tedni mlade odbojkarice zbrale na prve priprave na ploščadi pred sovo- denjskim Kulturnim domom. Prejšnji teden pa so se preselile v telovadnico goriškega Kulturnega doma, kolikor

prostori sovo- denjske telovadnice niso še nared za vadbo.

Sedaj pa bodo morali predstavniki obeh društev zagotoviti mladim odbojkaricam še primerno strokovno vodstvo, da bo ta športna panoga kakovostno zrastle.

Na sliki mlade odbojkarice med trenin- gi na odprtem v Sovodnjah (foto in tekst M. Kuzmin).

Na odbojkarskem turnirju

Meblo in Breg v Ljubljani

V nedeljo bo v Ljubljani v prireditvi odbojkarskega društva Partizan Vič mednarodni ženski turnir, ki se ga bosta udeležili tudi članski vrsti združene ekipe Meblo in Brega. Poleg teh dveh ekip in ekipe prireditelja bodo na turnirju še šesterke Szombathelyja (Madžarska), novogoriškega Merkurja in celovškega ASC.

Organizator je ekipe razdelil v dve skupini, ki se bodo v jutranjih urah pomerile med seboj. Kriterij določanja skupin je sicer dokaj čuden, saj se bodo v skupini A pomerili Merkur, Meblo in Szombathely, ki so, vsaj na papirju, najmočnejše udeležence, saj sta oba nasprotnika naše združene ekipe prvotigaša. V drugi skupini pa se bo Breg srečal z domačim Partizanom, ki bo letos nastopil v drugi ligi in s pri nas malo znanim ASC.

Popoldne bodo na sporedu še finalne tekme za 5., 3. in 1. mesto. Vse tekme bodo v telovadnici Študentskega naselja.

● JUŽNA KOREJA SE NE BO UDELEŽILA svetovnega prvenstva v judu, ki bo od 13. do 16. oktobra v Moskvi. Južnokorejske oblasti so sklep sprejele zaradi nedavne sestrilive svojega letala nad Sahalinom v Sovjetski zvezi.

Klavdij Čadez zmagal v Sovodnjah

Klavdij Čadez iz Doberdoba, ki je pred kratkim postal deželni kolesarski prvak, je prejšnjo nedeljo zabeležil drugi uspeh. Na kolesarski dirki za 2. trofejo Goriške hranilnice, ki je veljala tudi za pokrajinski naslov kategorije Udace, je namreč zmagal v skupini začetnikov. Prireditve, ki jo je pripravilo društvo Inter Centro Sport, se je odvijala v sovo- denjski občini.

● INTER JE LETOS UVEDEL simbolično vstopnico za mlade izpod 14 let, ki so plačevali po 100 lir. SIAE pa mu je to prepovedala, češ da že obstaja znižana vstopnica za mlade izpod 16 let in da se torej ta kategorija ne more razdvojiti. Inter bi sicer lahko še vedno računal vstopnino po 100 lir, vendar bi moral več plačati za davke, kot bi iztržil in se je zato pobudi odrekal.

● EVROPSKA NOGOMETNA ZVEZA je zavrnila predlog o prireditvi svetovnega prvenstva za igralce pod 16. letom starosti. Za predlog se je zavzel predsednik mednarodne nogometne zveze Joao Havelange.

OBVESTILA

Šahovska komisija ZSSDI prireja v petek, 7. oktobra, ŠAHOVSKI BRZOTURNIR za vse! Vpisovanje in pričetek ob 19. uri na sedežu ZSKD (Ul. sv. Frančiška 20/2). Vabljeni!

ŠD Breg — košarkarska sekcija

sporoča, da bodo tečaji minibasketa (letnik 1972 in mlajši) ob sredah in petkih ob 17. uri v občinski telovadnici. Zainteresirani se lahko vpišejo neposredno na treningu.

Športna šola - Sv. Ivan

telovadba za osnovnošolske otroke se bo začela v torek, 4. oktobra, s sledečim urnikom: ob 15. uri za 1. in 2. razred, ob 16. uri za višje razrede. Telovadba bo na stadionu «1. maj».

Športna šola Trst

(stadion 1. maj, Vrdeška cesta 7, tel. 51377) sporoča, da se vadba za otroški vrtec prične v ponedeljek, 3. oktobra, z naslednjim urnikom: ponedeljek od 16. do 17. ure; četrtek od 16. do 17. ure.

ŠZ Bor

košarkarska sekcija obvešča, da se bo ženski minibasket začel 25. oktobra.

Ob Krasovem nastopu v pokalu sejemskih mest

Nepozaben športni dogodek

Krasovim dekletom je torej uspel veliki športni podvig, da so v svojem prvem nastopu na evropskem namiznoteniškem tekmovanju za pokal sejemskih mest slavile prepričljivo zmago, ki bo v naših športnih analih ostala zapisana kot pravi zgodovinski dogodek, saj je prvič ekipa slovenske narodnostne skupnosti zastopala Italijo na takem tekmovanju. Krasove so se tako uvrstile v drugo kolo, ki bo na sporedu že čez slabše tri tedne in sicer 19. oktobra. Žreb pa tokrat našim dekletom prav gotovo ne bo več tako naklonjen in zelo možno je, da bo tedaj Kras moral meriti moči z enim izmed nosilcev skupin iz Jugoslavije, Madžarske ali iz Zvezne republike Nemčije.

Ob slovesu se je v sredo zvečer trener avstrijske ekipe tudi v imenu svojih varovank ganjeno in iskreno zahvalil za tako prisrčen sprejem in gostoljubnost, kakršne si sploh niso mogli pričakovati. Dobesedno je izjavil: «Verjemite mi, ne bomo vas pozabili.»

Tako laskava ocena je tudi zaslu- ženo priznanje za res izredno tople sprejem, organizacijsko brežbičnost in pozornost, ki so jo Krasovi športni delavci izkazali gostom. Že popoldne je bil v Kraški hiši v Repnu sprejem, na katerem je avstrijskim igralkam spregovorila repentabska podžupa-

nja Sonja Baiss. Sledil je uradni sprejem na zgoniškem županstvu. Podžupan Boris Simoneta je ob tolmačenju odlične prevajalke Maje Milič o- risal gostom narodnostno in gospo- darsko strukturo zgoniške občine s posebnim poudarkom na športno de- javnost, ki jo goji SK Kras. V spom- in na ta obisk je prijetno presene- čenim gostom poklonil občinsko pla- keto.

Po zmagovitem nastopu je bila še krajša slovesnost pri Fernetičih. Pri- sotne je nagovoril predsednik ŠD Kras Stanko Budin, ki je nakazal na- mene, cilje in delovanje tega sloven-

skega društva. K besedi se je oga- sil tudi predsednik ZSSDI Odo Kalan, ki je gostom izročil spominsko darilo. Avstrijsko moštvo je v imenu deželne namiznoteniške zveze in CONI pozdra- vil tudi Mario Puppini, ki je vsem i- gralkam izročil spominske kolajne.

Torej res enkratno doživetje, ne le za gostujoče moštvo temveč tudi za Krasove igralko in sploh za celotno našo narodnostno skupnost. Avstrije so pred slovesom izrazile željo, da bi v bodoče navezali prijateljske stike med Krasom in 700 km oddaljeno Toyoto iz Hörbranza.

B. S.

Ob gostovanju avstrijske ekipe Toyota je v Repnu vladalo izredno sproščeno in prijateljsko vzdušje

Na taboru «Benečija 83»

Tudi športne prireditve

Mladinski raziskovalni tabor «Be- nečija 83» smo doslej v našem dnev- niku obravnavali z raznih zornih ko- tov. Tokrat bi se poglobljeje seznanili s telesnokulturno dejavnostjo na ta- boru, ki je, čeprav nekoliko v sen- ci, ravno tako odigrala dokaj po- membno vlogo.

Kot smo poizvedeli pri udeležencih tabora, so imeli le-ti na voljo ob- činsko telovadnico v Špetru, kjer so tudi odigrali dve košarkarski tekmi (mešani ekipi, sestavljeni iz mladih domačinov - Benečanov in članov ta- bora s Tržaškega in Goriškega), pri- redil odbojkarski dvoboj, na raz- pologo pa so imeli še namiznoteni- ško mizo, na kateri so odigrali celo vrsto dvobojev in miniturnirjev.

Končni izidji vseh teh tekem in dvobojev seveda niso važni. Po- membno je predvsem dejstvo, da je tudi šport opravil na taboru svojo pomembno nalogo krepitev prijatel- skih vezi, čeprav ta dejavnost na samem začetku sploh ni bila po- drobneje načrtovana. Sami udele- ženci tabora in tudi mladi doma- čini iz Nediških dolin so potrdili, da so športne prireditve pripomo- gle k poglobitvi stikov in prijatelj- stev. Primerno bi bilo torej, da bi podobne prireditve prerasle okvir improviziranosti in da bi postale stalne, bodisi na rekreacijski kot tu-

di na agonistični ravni. Raziskoval- ni tabor «Benečija 83» je bil tudi v tem pogledu lep zgled, ki bi ga morala naša športna in mladinska društva posnemati.

ŠAHOVSKI TURNIR V BOVCU

Trstu prvo mesto

LDRIJA — V odlični organizaciji občinskega šahovskega društva Tol- min in alpskega turističnega centra Bovec je bil v nedeljo, v Bovu 20. mednarodni šahovski turnir obmej- nih mest in krajev, na katerem je sodelovalo 18 štirčlanskih ekip, treh sosedanjih dežel.

Tekmovanje je bilo izredno borbe- no in kvalitetno. Ekipa Pirana je kar v desetih dvobojih zmagala z maksi- malnim rezultatom 4:0 in bila ves čas turirja v vodstvu do srečanja z ekipo Trsta, ki se je končal z re- zultatom 4:0 za Trst. Tako sta na koncu turnirja ekipi Trsta, ki je igrala v postavi Lostuzzi, Filipović, Battisti in Mocchi in Pirana v posta- vi Colja, Veber, Znidaršič in Zabu- kovec imeli enako število točk, ven- dar pa je zaradi večjega števila meč-točk prvo mesto in pokal, ki ga je podaril Primorski dnevnik, pripadlo šahistom Trsta, pred Piranom in Jesenicami. (S. Kovač)

Plezalci slovenske alpinistične od- prave «Anapurna 83» so že stopili v svojo «aktivno» fazo. Teden dni po svojem odhodu dne 13. septembra so namreč v Katmanduju raztovarjali prtljago ter opravili vse birokratske formalnosti, ki jih je ob neki alpini- stični odpravi v tuja gorstva ničko- liko. Tu so med drugim tudi podpi- sovali tistih 400 razglednic, ki so jih nesli s sabo ter jih že odposlali — naslovniki jih bodo predvidoma pre- jeli sredi novembra — si ogledovali ter obiskali okoliš Katmanduja ter počenjali še marsikaj drugega, ne nazadnje pisali svoje dnevnike, saj na himalajski odpravi živiš tako pe- stro, da se čisto vse spleča zabele- žiti. Tudi do baze so po predvideva- njih že prišli, saj je dostop do vžno- ja gore izredno kratek, le pet dni hoje, v tem času pa sedem slovenskih alpinistov že opravlja lažje in težje aklimatizacijske ture.

Kmalu pa bo šlo zares — ta «zares» pa pomeni naskok «osemtisočaka» A- napurne I. po južni steni, ki je viso- ka kakih 2.500 metrov. Kot je znano, bo smer, katere se bodo lotili škam- perle, Cergol, Stremfelj in tovariši, prvenstvena. Potekala naj bi med Angleško in Japonsko smerjo, toda le, če bo dovolj snega. Če ne bo šlo v osrednjem delu, bodo posku- sili levo od Angleške neri.

Odprava bo «čepna», saj bodo za tako velik načrt porabili minimalna sredstva v minimalnem času. Na go- ro se bo podalo sedem alpinistov, kar v zaletu, v alpskem stilu, brez fik- snih vrvi, brez povratkov v bazni tabor, brez višinskih taborov, vse si bodo morali vzeti s seboj, pa tu-

Slovenska odprava že v Katmanduju V kratkem naskok na «osemtisočak»

di nosači ne bodo nosili bremen v steno.

Sedaj, ko že nekaj dni nimamo no- vic iz Nepala, objavljamo pogovor, ki smo ga pred pričetkom odprave imeli z Izorjem Škamperlejem, in ki nam bo marsikaj razjasnil o sami od- pravi.

«Čeprav te naši bralci že poznajo kot alpinista, saj si med drugim v Trstu večkrat predaval o svojih al- pinističnih podvigih, bi radi verjetno vedeli še marsikaj: kako se preživ- ljaš, in da gremo kar direktno k bistvi stvari, kje in kako dobiš denar za te dolge izvenevropske odprave.»

«Študiram na Visoki šoli za telesno kulturo v Ljubljani, kjer prejemam študentsko štipendijo, ki mi za «re- vno študentsko življenje» skoraj za- došča. Obenem stalno opravljam razna dela, ki mi dopuščajo, da lahko živim kot študent in... alpinist. Ko pa se približuje kaka alpinistična odprava, je čisto druga «muzika».

Takrat sprejemem vsa težka in ne- varna fizična dela, ki jih ponujajo samo alpinistom, ker jih prav nihče noče delati. Ta dela so prav nevsak- danja: čiščenje šip na stolpcih, po- pravljanje zvonikov, barvanje dim- nikov in podobno. Veš, kaj sem de- lal še pet dni pred odhodom na Ana-

purno? Barval sem droge za smu- čarske vlečnice na Kaliču pri Po- stojni in pri tem res dobro zaslužil. Sicer pa, če kvantificiramo to našo odpravo, lahko nekje rečem, da je stala kakih šest milijonov na osebo, brez opreme. Približno dve tretjini je plačal posameznik, ostalo tretjino so zbrali drugi. V mojem primeru je to bil PD Postojna, nekaj je prispe- vala Postojnska jama, precej pa smo zaslužili od prodaje razglednic z A- napurne. Skupno smo jih prodali ka- kih 400. Pa še mnoge slovenske tvr- de in ustanove iz zamejstva so pre- cej prispevale in se jim zato iskre- no zahvaljujem.»

«Kaj si zadnje dni pred odhodom na Anapurno počel in koliko denar- ja predvidevate, da boste porabili še v Nepal? Vprašanje stroškov me zanima glede na to da bo prihodnje leto SPDT priredilo čisto samostoj- no odpravo na Himalajo.»

«Poleg dela za zaslužek, sem noro dirkal na vse konce in kraje. Tako sem že bil v Zagrebu, kjer so mi morali prevesti (!) prošnjo odloga služenja vojaškega roka, saj sem še študent, nato pa še zdravniški pre- gled, cepljenja, iskanje, pripravlja- nje in «pokanje» opreme, (slednje je zelo mučno opravilo) in še vse drugo.

V Nepalju ne bomo več dosti po- trošili. Veliko hrane bomo vzeli kar s seboj, saj so nam jo darovali za odpravo in tudi nosači, ki jih bo prav dosti (od 120 do 150), nas ne bodo dosti stali, saj jih plačujemo po 1.700 lir na dan. Da ne boš mislil, da jih izkoriščamo: za njihove raz- mere je ta vsota kar čedna, zato se vsi pulijo, da bi bili naši nosači! Si- cer so Jugoslovani znani, da so s svojimi himalajskimi visokogorskimi nosači vedno zelo dobro ravnali.

Kot veš bo odprava, ki jo bo pri- hodnje leto priredilo SPDT, samo- stojna in naša, udeležilo se je bo osem tržaških zamejskih alpinistov. Pre- dvidoma bo v okolici Anapurne, ki jo bomo na sedanji odpravi dobro pre- gledali, prav v predvidevanju povrat- ka prihodnje leto. Vsi alpinisti pa vedo, kaj pomeni, če teren, po kate- rem plezaš, že poznaš. S to odpravo bo povezan tudi «trekking», to je vi- sokogorski planinski «turizem». Obo- je bomo priredili v okviru prazno- vanj ob 80-letnici SPDT. Seveda se bodo «trekingaši» povzpeli na vrhove okoli 5.000 metrov, alpinisti pa naj bi naskakovali «sedemtisočake».

«Vsi govorimo o tej Anapurni, nih- če pa točno ne ve, kako je do te od- prave sploh prišlo.

Dušan Jelinčič

Naročnina: Mesečna 9.000 lir - celoletna 108.000 lir. - V SFRJ številka 10.000 din, naročnina za za-
sebnike mesečno 100.000, letno 1000.000 din, za
organizacije in podjetja mesečno 140.000 letno
1400.000 din.
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st.
viš. 23 mm) 39.000 lir. Finančni in legalni oglaš
2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš
si 550 lir beseda. Ob praznikih: povisek 20%. IVA
18%. Osmrtne, zahvale in sožalja po formatu.
Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naro-
čajo pri oglašnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih
dežel v Italiji pri SPI.

primorski

dnevnik

1. oktobra 1983

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD Stretto De Rubis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZIT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopišnih
založnikov FIEG

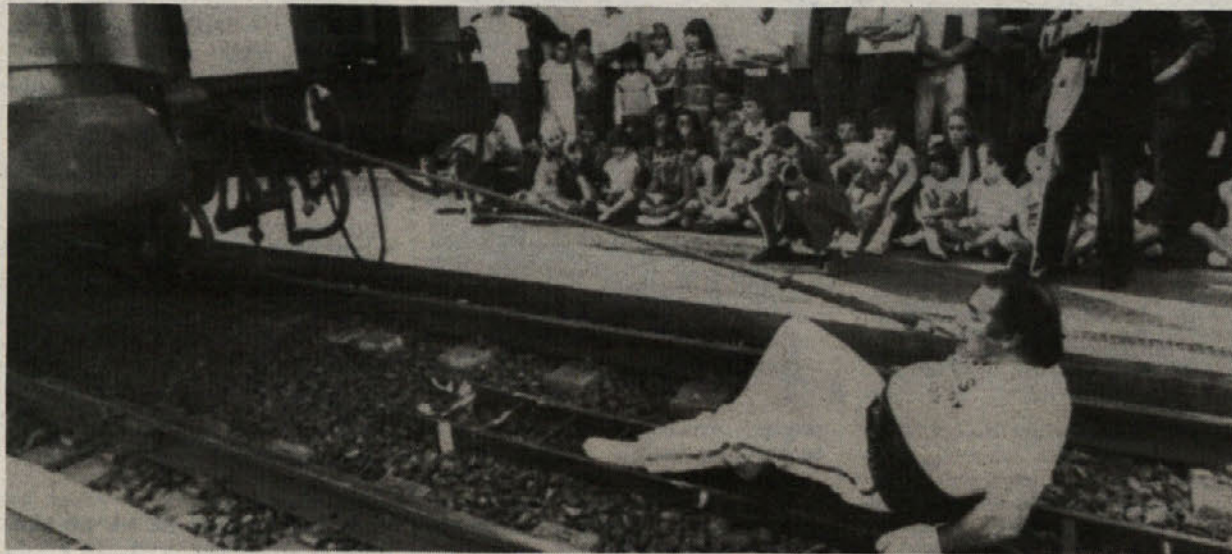
Premalo skrbi za zdravje v svetu

ZENEVA — Samo petina svetovnih vojaških izdatkov, ali 50 milijard dolarjev bi zadostovalo, da bi se uresničila pričakovanja milijonov ljudi z najsiromašnejših predelov sveta, ki vsako leto umirajo za posledicami ozdravljivih bolezni. Trditev izhaja iz letnega poročila Svetovne zdravstvene organizacije, ki so ga včeraj objavili v Ženevi in v katerem je med drugim zapisano, da ne gre za nesorazmerno veliko vsoto, saj predstavlja le 12,5 dolarja na osebo.

V poročilu pa so posebej našteje ovire, ki se porajajo pri uresničevanju programa z naslovom «Do leta 2000 zdravje za vse». Delegacije 134 držav so ga sprejele septembra 1978 v Alma Ati v Sovjetski zvezi in že sam zvečen naslov daje slutiti velik optimizem, ki jih je preveval. Nikoli dotlej ni namreč mednarodna skupnost k temu vprašanju pristopila s toliko dobre volje, ki

pa sama po sebi žal ne zadostuje. Po ugotovitvah Svetovne zdravstvene organizacije je prva ovira pomanjkanje razpoložljivih sredstev za uresničevanje programa. Drugi vzrok za zamudo predstavlja dejstvo, da države še vedno preveč pozornosti posvečajo zdravljenju že obolelih, namesto da bi razpoložljive sile vplele v zdravstveno preventivo. Upoštevati je namreč treba, da v deželah v razvoju več kot dve tretjini ali okoli dve milijardi prebivalcev ni deležnih redne zdravstvene oskrbe in se k njej zatečejo, če sploh morejo do nje, šele takrat, ko je bolezen že zelo napredovala. Pri Svetovni zdravstveni organizaciji pa ob tem poudarjajo, da bi bilo poleg zdravstvene oskrbe nujno vsem prebivalcem našega planeta zagotoviti vodo, ki je eden od osnovnih elementov, potrebnih za preprečevanje bolezni.

Lokomotivo je zamenjal z zobmi

Belgijec John Massis se je pred številnimi pričami vpisal v knjigo svetovnih rekordov. Na francoski železniški postaji Clermont - Ferrand je namreč z zobmi za tri metre premaknil dva vagona, polna potnikov, ki sta tehtala skupnih 168 ton. Kako je to zmogel, navadnim smrtnikom ostaja uganka, domnevamo pa, da v ustih ni imel zobne proteze (Telefoto AP)

V Indiji odkrili pravljični zaklad

NEW DELHI — Ko je ključavničar snel še zadnji okov z velike kovinske skrinje, je sedmim vladnim uradnikom zastal dih: pod pokrovom so se zbleščali diamanti, briljanti, smaragdi, prelepi rubini, skrakta, stotine, tisoči draguljev neprecenljive vrednosti.

Indijci so tako končno zvedeli za vsebino šestih skrinj, ki so desetletja ležale v kleti neke palače in v sebi skrivale bajno bogastvo dragih kamnov, starih medev, sabel in dragocenih knjig. «Čuvaj» tega zaklada je bil nek Diwan Iqbal Nath, krepki osemdesetletnik, ki je štirideset let ljubosumno hranil ključ skrinj in preprečil vsakomur, da bi se jim tudi približal, kaj šele da bi jih odprl. Zaklad je tako ugledal luč sveta šele v trenutku, ko se je «tutrujen» Nath prvič po dolgem času odpravil na dopust.

Kaže, da so oblasti v Kašmiru vedele za skrinje in celo domnevale, da se v njih skriva bogastvo zadnjega indijskega maharadža, Harija Singha. Nihče pa verjetno ni slutil, da je tako neizmerno: največji briljant ima 34 karatov in se lahko po lepoti meri s slovitim sto-

karatnim briljantom Nizama Gyderabada, kakih sto briljantov ima od 15 do 20 karatov, še toliko pa je tistih, ki imajo «le» 15 karatov. Ko so se lotili štetja, so vladni uradniki ugotovili, da je v skrinjah nekaj tisoč diamantov in briljantov, prav toliko uralskih in drugih smaragdov, rubinov in drugega dragega kamnja, med katerim tudi ena najlepših zbirk biserov na svetu. Ugledni indijski dnevnik «The Times of India» je odkritju posvetil prvo stran in zapisal, da je po najskromnejši oceni zaklad vreden nekaj sto milijonov dolarjev. Med dragocenostmi so na primer tudi igrače enega od muharadžinskih sinov, vse obkovan — kako tudi ne — z diamanti in drugimi dragulji. Zlato in druge dragocene kovine sploh niso omenjene, saj v množici draguljev sploh ne pridejo do izraza. Pač pa med njimi začuda manjka plavi safir, po katerem je Kašmir znan v svetu. Poznavalci razmer na takratnem indijskem dvoru so to pojasnili z dejstvom, da je muharadži nekoč nekdo prerokoval, da mu bo plavi safir prinesel nesrečo. In praznovrni veljak ga je očitno radodarno zamenjal z drugimi, pa čeprav še dragocenejšimi kamni.

24 let že čaka na pokojnino

RIM — Splošno je znano, da italijanske skrbstvene ustanove ne slovijo po hitrosti: večkrat je treba mesece, leto ali dve čakati na pokojnino. Primer Santa Notariga iz Gangija pri Palermu pa je vendarle težko dosegljiv negativen rekord: mož namreč čaka že 24 let na pokojnino. Kot je pojasnil neki sicilski poslanec v vprašanju vladi, je Notarigo leta 1959 dobil odlok o upokojitvi. Nekaj mesecev pozneje so mu sporočili, da je državna blagajna dobila nalog o izplačilu penzije, o kateri pa odtlej ni bilo ne duha ne sluha. Vsak komentar je najbrž odveč...

Ne nadleguj ženske!

ABU DABI — Nadlegovati ženske je včasih lahko nevarno. To je na lastni koži spoznal neki evropski trgovec, ki je v Abu Dabiju v javnem lokalu pomenljivo pomežiknil očarljivi arabski lepotic. Sodišče ga je zaradi tega obsodilo na 15 dni ječe, nakar bo predrznost izgnan iz države.

Ženska londonski župan

LONDON — Prvič v zgodovini ima London župana ženskega spola. Za prvega meščana je bila namreč snoči izvoljena lady Mary Donaldson. Mary Donaldson, bivša bolničarka je imela že vrsto let vidne funkcije v londonskem županstvu.

Radikalni radio prisiljen prekiniti vsedržavne oddaje

RIM — Po zmagi v prvem krogu je radikalna radijska postaja izgubila drugi krog v dvoboju z ministrstvom za pošto in telekomunikacije: državni svet je namreč prekal odlok lacijskega deželne sodišča, ki je dovoljeval postaji, da je oddajala v 14 italijanskih deželah.

Afera se je začela sredi aprila, ko je ministrstvo za pošto ukazalo radikalni radijski postaji, naj svoje oddaje omeji na krajevni okvir kot določa razsodba ustavnega sodišča iz leta 1976, sicer bo prisiljeno zapreti oddajnik. Pri tem je ministrstvo tudi poudarilo, da radikalci protizakonito uporabljajo telefonske kable SIP za povezovanje z drugimi krajevnimi postajami in za oddajanje v vsedržavnem merilu. Nekaj dni pozneje je lacijsko deželno upravno sodišče TAR časno suspendiralo ministrski odlok. Proti temu sklepu je vložilo priziv ministrstvo za pošto, njegove argumentacije pa je sedaj sprejel državni svet.

S to razsodbo seveda pravni iter še ni končan, pravda med radikalno postajo in ministrstvom se bo nadaljevala na drugih prizivnih stopnjah. Ob vsem tem pa se je težko znebiti vtisa, da je ministrstvo skušalo utišati prav radikalno postajo zaradi njenih neposrednih oddaj iz parlamenta, ki so največje jabolko spora.

Za zapahi tolpa razpečevalcev droge

RIM — Po daljši preiskavi so rimski karabinjerji prišli na sled mednarodni tolpi razpečevalcev mamil, ki je uvažala heroin s Tajske in ga razpečala v italijanskem glavnem mestu. Med preiskavo so karabinjerji zaplenili tri kilograme droge (njena tržna vrednost presega milijardo lir) in deset tisoč dolarjev v gotovini.

Vodja organizacije, ki je že dobro leto prodajala mamilo, je bil Vincenzo Caliguri, 29-letni Rimljan, ki je imel že nekajkrat opravka s pravico zaradi razpečevanja mamil. Med drugim je bil Caliguri lani aretiran na Tajskem, kjer je odsedel nekaj mesecev v zaporu. Po pomilostitvi in vrnitvi v Rim pa se je spet vključil v krog razpečevalcev. Nečedni posel mu je očitno dobro nesel, saj je Caliguri v kratkem kupil dva bara il maxi-slaščičarno v rimskem središču v neposredni bližini Panteona. Caliguri je mamilo skrival doma v dimniku.

S Caligurijem so preiskovalci aretirali še njegova dva najožja pomočnika, Fabia Mannella in Nicolina Brunija, manjše razpečevalce pa še iščejo.

Na sliki (Telefoto AP): karabinjer z zaplenjenim heroinom.

Jack London: **Mehikanec** (9.)

riše: Radiša Milošević

